

Leeswijzer:

- De interviews zijn geanonimiseerd; namen van de geïnterviewden en de gemeente / VP waarvoor zij werkzaam zijn, zijn weggehaald;
- In de interviews wordt de geïnterviewde aangeduid met (-)
-

Inhoud

Bijlage 3: Interviewverslagen Evaluatie Nota Verbonden Partijen.....	1
interview burgemeester 1.....	3
interview burgemeester 2.....	6
interview burgemeester 3.....	9
interview portefeuillehouder 1.....	13
interview portefeuillehouder 2.....	17
interview gemeentesecretaris 1.....	21
interview gemeentesecretaris 2.....	24
interview gemeentesecretaris 3.....	28
interview adjudant 1.....	33
interview adjudant 2.....	36
interview griffier 1.....	39
interview griffier 2.....	42
interview griffier 3.....	45
interview griffier 4.....	48
interview raadslid 1.....	53
interview raadsleden 2 t/m 7.....	56
interview raadsleden 8 en 9.....	59
interview raadslid 10.....	62
interview raadslid 11.....	65
interview raadslid 12.....	68
interview raadslid 13.....	72
interview raadslid 14.....	76
interview verbonden partij 1.....	80

INTERVIEW BURGEMEESTER 1

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota?
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing aan het houden van grip op verbonden partijen?

De nota biedt voldoende basis. Het vraagstuk ligt bij de uitwerking in de praktijk. Hoe betrek je de raad erbij? Hoe geef je input aan beïnvloedingsmogelijkheden? Hoe betrek je ook de maatschappelijke partners en het maatschappelijk middenveld en de verbonden partijen zelf? Bijvoorbeeld als het gaat om verbonden partijen die aan het sociaal domein zijn gerelateerd. Hoe geef je vorm aan participatie?

Voor het geven van input dient de raad allereerst de bestaande instrumenten te benutten. Hoe pakt de rol dit raad op, ziet de raad de urgentie. Het is lastig dit onderwerp tastbaar te maken. Het heeft een hoog abstractieniveau en is complex. Beïnvloeding zit al vóóordat je iets wordt aangereikt. De gemeente zou hierin actiever moeten zijn.

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij respectievelijk het uittreden uit een verbonden partij?

Het is goed om afspraken te maken voorafgaand, aan uittreden. Geleerde lessen kunnen worden vertaald naar de praktijk. Zo kunnen afspraken worden gemaakt en bijgesteld. Dit kunnen ervaringen uit de regio zijn, maar ook uit de reset van het land.

Het vastleggen van een procedure vooraf geeft rust en komt de bestuurlijke verstandhouding ten goede.

De legitimiteit van verbonden partijen is wel een vraag. Er moet sprake zijn van wederkerigheid.

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Is de raad in uw gemeente actief in vragen over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren vind je dat de raad geïnformeerd moet worden over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?

- VP als vast agendapunt in de raad. Kent uw gemeente dit en werkt dit?

Het is de vraag of de raad voldoende in positie wordt gebracht en haar rol voldoende oppakt. Er wordt veel gedeeld, maar soms is het toch zoeken naar de (juiste) informatie.

Verbonden partijen zijn een vast agendapunt in de raad. Raadsleden die zelf iets bij te dragen hebben over verbonden partijen kunnen dat delen met hun collega's. Ook kan het college vragen worden gesteld over samenwerking. Griffiers kunnen ook bijdragen aan de dialoog in de raad door op de agenda te vermelden welke bijeenkomsten met /over verbonden partijen hebben plaatsgevonden. Door prikkelender te presenteren komt er meer dialoog op gang.

Er kan specifiekere worden aangegeven wanneer welke informatie kan worden gedeeld, en hoe. Dat is nog niet helemaal helder vaak.

De kwaliteit van de informatie van de verbonden partijen is goed, al is het wel zoeken naar waar de raad behoefte aan heeft. Informatie komt vanuit de portefeuillehouders. Mondelinge informatie voegt vaak veel toe en is belangrijk voor de aansluiting van de raad.

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- In mijn gemeente zijn er per VP raadsleden die het voortouw nemen.
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

Er zijn verschillende modellen mogelijk. De rol van de raad mag actiever. Rapporteurs dragen hieraan bij. Het werken met rapporteurs wordt binnenkort verder geïmplementeerd in de raad van (-). Er moeten nog keuzes worden gemaakt, maar de gemeente zou graag meer sturen op prioriteiten en strategische doelen. Gerichter en actiever aanjagen van de verbonden partijen. Graag meer betrokken aan de voorkant, in plaats van reactief.

Intergemeentelijke samenwerking is nu nog een brug te ver. Het werken met rapporteurs binnen de raad is een groeimodel.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Bent u tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
- Bent u tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de GR om met de richtlijnen?

- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)?
- Mogelijke verbeteringen?

(-) is tevreden over de termijnen en het proces.

Wel is de vraag hoe de raad nog meer aan de voorkant komt. Hoe kunnen verbonden partijen hun taken meer gezamenlijk met gemeenten oppakken met meer aandacht voor de couleur locale? En hoe verhoudt dit zich tot de bezuinigingsopgave? Dat zijn uitdagingen.

Hoe de verbonden partij de richtlijnen verwerkt? Dat verschilt per verbonden partij. Aan de manier waarop de richtlijn wordt verwerkt, zie je soms onvoldoende de gedachte achter de richtlijn terug. Bij het verwerken van de richtlijnen moet ook rekening worden gehouden met de effecten op langere termijn.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de verbonden partij om de raad haar kaderstellende / controlerende taak te laten uitoefenen?
- Bent u tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?

Begroting en jaarrekening worden niet altijd op een inzichtelijke manier gekoppeld aan een strategische doelstelling. Begroting en jaarrekening zijn te technisch van aard en er kan onvoldoende worden gecontroleerd of de doelen zijn behaald.

De termijnen zijn prima en nodig om de rust te bewaren.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de GR'en meerjarenbeleidsplannen?
- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de GR'en te kunnen evalueren?
- Bent u tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?

(-) ziet geen meerjarenbeleidsplannen. Dat zou wel wenselijk zijn. Meerjarenbeleid geeft visie en prioriteiten aan en speelt in op maatschappelijke ontwikkelingen.

Met een meerjarenbeleid kan deelname aan een verbonden partij beter worden gelegitimeerd en kunnen raden actiever worden betrokken.

Ook evaluatie draagt bij aan legitimiteit. Er moet worden stilgestaan bij het waarom van de deelname.

Verbonden partijen nemen zelf hiertoe weinig initiatief. Als je zelf als verbonden partij een evaluatie initieert, creëer je je eigen draagvlak. Het is beter als evaluaties in gezamenlijkheid worden opgepakt. Verbonden partijen zouden in algemeenschap meer naar buiten mogen treden.

Overige opmerkingen?

Wat zou u nog willen toevoegen over de nota?

(-) wijst op het belang van participatie. Hoe geef je met verbonden partijen een omgevingsdialog vorm?

Verder wijst (-) op integriteit. Hoe gaan verbonden partijen hiermee om, in samenspel met de gemeente?

INTERVIEW BURGEMEESTER 2

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota?
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing aan het houden van grip op verbonden partijen?

De nota is een stramen. Het duidelijk afspreken van een procesgang heeft meerwaarde. Dat termijnen en procedures duidelijk worden afgestemd, en de zienswijzen gebundeld worden aangeboden, is op zich positief.

Wat minder positief is, is de manier waarop gemeenten en verbonden partijen naar elkaar kijken. Verbonden partijen zijn géén verlengd lokaal bestuur. Ze zijn geen extra bestuurslaag. Daarom is dus het hele 'grip'-idee verkeerd.

De nota heeft geleid tot een cultuur dat verbonden partijen geen onderdeel van de gemeente zijn. Zo ontstaat een wij-zij discussie. Dit ontstaat mede door de taal die wordt gebezigd: gemeenten willen 'grip'. Dit is 'controletaal'. In deze wij-zij emotie schuilt een gevaar.

Deze 'wij-zij'-verhouding wordt versterkt door de nota. Deze kan worden verbeterd door meer met de verbonden partijen te communiceren. Zowel over het proces als over de informatieoverdracht.

Raadsleden zouden veel meer betrokken moeten zijn bij de verbonden partijen. Een idee is de 'Drechtraad'. De Drechtraad vormt het algemeen bestuur van de Drechtsteden. Dat is een bijzonderheid in bestuurlijk Nederland. De Drechtsteden vormen namelijk de enige gemeenschappelijke regeling waarvan het algemeen bestuur bestaat uit raadsleden. In een dergelijk systeem wordt meer samenwerking gecreëerd tussen de raden en de gemeenschappelijke regelingen.

(-) doet in dit interview vooral een pleidooi voor openheid en dialoog, saamhorigheid, vertrouwen en elkaar leren kennen. Hoe je elkaar kan leren kennen, verschilt per GR. Dat hangt af van de grootte van de GR en de cultuur. Kleinschalige GR'en voelen dichterbij dan grotere GR'en zoals de GGD, VHR, OMWB. Een grotere GR wordt door gemeenten als bedreigender ervaren. Het is bij grotere GR'en ook lastiger te meten wat ze doen. Gemeentes zouden meer beleid kunnen maken voor GR'en.

Spelregel 1   Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij respectievelijk het uittreden uit een verbonden partij?

Op deze vraag is (-) reeds ingegaan in de enquête. (-) ziet weinige meerwaarde in een checklist. De gevolgen van toe- en uittreding zijn duidelijk.

Spelregel 2   Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Is de raad in uw gemeente actief in vragen over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren vind je dat de raad geïnformeerd moet worden over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent uw gemeente dit en werkt dit?

De vraag is hoe de informatie voor de raden beter te behappen wordt. De raad zoekt naar 'behepbare' informatie. Daarom moet je je bij alle informatie de vraag stellen wat de meerwaarde van de informatie is voor de gemeente.

En je moet je bij de GR steeds de vraag stellen waarom we dit samen doen en waarom doen we dit niet zelfstandig? Uiteraard met uitzondering van de verplichte GR'en.

Wat ook ingewikkeld is, zijn de informatiemomenten. GR'en werken overdag, raadsleden vergaderen veelal 's avonds. Informatiebijeenkomsten werken sowieso niet zo goed. Vertellen over wat je doet is één ding, ervaren werkt veel beter. Daarom liever meeloopdagen / stages voor raadsleden bij een GR organiseren.

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- In mijn gemeente zijn er per VP raadsleden die het voortouw nemen.
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

Een adoptiestelsel werkt niet goed. De bestuurlijke vraag waarom samen wordt gewerkt op een thema moet door de gehele raad worden beantwoord.

Bovendien, als je dan werkt met adoptanten, laat dit dan doen door de fractievoorzitter. Stuur de fractievoorzitter naar de regio, in plaats van een goedbedoelende vrijwilliger.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- *Bent u tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?*
- *Bent u tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de GR om met de richtlijnen?*
- *Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)?*
- *Mogelijke verbeteringen?*

Zie eerdere antwoorden.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- *Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de verbonden partij om de raad haar kaderstellende / controlerende taak te laten uitoefenen?*

- *Bent u tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?*

De nota is opgesteld vanuit het gedachtegoed dat de raden grip willen. De agenda van de raden is hiervoor leidend. Dit komt terug in de termijnstelling, die strenger is dan die in de Wgr.

De raden krijgen hierdoor grip, maar creëren ook een situatie dat ze geen informatie krijgen waar ze iets mee kunnen. De begroting van de VP gaat over het jaar x+1, terwijl er nog geen jaarrekening ligt over het jaar x-1. Er is alleen nog maar een begroting van het jaar x. De datums worden in de nota onnodig naar voren opgerekt.

De oorspronkelijke nota was niet goed afgestemd met de verbonden partijen. Het is beter om de raden 2x per jaar te informeren over de verbonden partijen, de raden kunnen zo ook beter sturen.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- *Maken de GR'en meerjarenbeleidsplannen?*
- *Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?*
- *Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de GR'en te kunnen evalueren?*
- *Bent u tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?*

Sta regelmatig stil bij de vraag: waarom doen we dit samen en niet apart? Leer elkaar kennen, in een open dialoog. Creëer vertrouwen en saamhorigheid in plaats van een 'wij-zij'-gevoel.

Overige opmerkingen?

--

INTERVIEW BURGEMEESTER 3

ALGEMENE VRAGEN:

- *Algemeen oordeel over de nota?*
- *Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing aan het houden van grip op verbonden partijen?*

De nota is een goed instrument; je moet niet te snel weggooien wat je hebt. Maar de nota mag wel geactualiseerd worden. De spelregels bieden een goed kader, maar sommige verbonden partijen hebben er niets mee.

De nota is heel erg procesmatig en erg weinig op inhoud. Het wordt tijd om een stap vooruit te maken, naar meer effectsturing. De nota gaat over bedrijfsvoering. Nu wordt het tijd om te kijken of de GR 'waar voor het geld' levert. Hiervoor zijn indicatoren nodig. Waar hebben we dan behoefte aan?

Bij veel gemeenten staat de begroting onder druk. Het is daarom een logische stap om nu naar de inhoud te gaan kijken.

Juist door een duidelijk spelregelkader en duidelijke afspraken worden de posities van de actoren duidelijker. De nota was in de huidige vorm een mooie stap, nu wordt het tijd voor een volgende fase qua sturing en grip.

Er is behoorlijk wat automatisme in het denken over verbonden partijen. Met een goede indicatorsturing kun je, in dialoog met de verbonden partijen, samen leren en samen uitvinden wat we precies willen.

Er is een grote afstand tot verbonden partijen bij de raden. Bestuurders en adjudanten zijn meer betrokken. Het is prima om met adoptanten te werken, maar waak ervoor dat mensen niet afhaken. Dat risico zit er wel in, omdat het onderwerp snel te abstract wordt. Raadsleden mogen hun enthousiasme niet kwijtraken. Daarom moet verbonden partijen en raden elkaar beter gaan bereiken.

Spelregel 1   Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij respectievelijk het uittreden uit een verbonden partij?

De Wgr regelt natuurlijk al wel wat.

Belangrijk is om vast te leggen waarom je wil samenwerken. En welke alternatieven zijn er? Samenwerken is een pragmatische keus (die uiteraard niet geldt bij verplichte GR'en).

Als je iets zou willen vastleggen in een minimum checklist voor het aangaan van een VP, pas dan op voor vaagheden. Het is beter om maatwerk te bieden per GR dan een lijst te maken die te abstract is.

Uittreden uit GR'en komt nauwelijks voor. Als het gebeurt, moet je vooral de financiële gevolgen voor de achterblijvers goed regelen. Het is echter lastig om dit vooraf vast te leggen.

Spelregel 2   Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Is de raad in uw gemeente actief in vragen over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren vind je dat de raad geïnformeerd moet worden over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent uw gemeente dit en werkt dit?

De informatievoorziening is goed geregeld in de nota. De structuur is goed, al is het wel erg gericht op het proces van P&C.

Bijvoorbeeld ook uit het rapport van Berenschot over de RWB blijkt dat er voldoende informatie is, maar kan deze informatie op de juiste manier worden gebruikt /vertaald?

Het gaat niet over de hoeveelheid informatie, maar over hoe je stuurt, waarop je stuurt en of je in staat bent om te sturen. Er is genoeg informatie, maar hoe kun je deze beter benutten?

Deze vraag beantwoordt je niet door nog meer structuren vast te leggen.

Verder is de opkomst vanuit de raad bij informatievoorziening door GR'en vaak slecht. Denk aan het webinar over de begroting van de RWB in april. Waaraan ligt dat? Het is zinvol om de informatievoorziening zoals die nu gebeurt eens kritisch te bekijken.

Verbonden partijen zijn in .... (gemeente; opm. AvA) geen vast agendapunt in de raad. Wel is er één maal per jaar een adoptantenavond en staat het onderwerp uiteraard in de P&C cyclus op de agenda. Het is dus wel een terugkerend onderwerp.

Er gaat veel geld in GR'en om. Alleen daarom al is de impact groot! Het is daarom belangrijk om meer te kijken naar het effect van de GR.

De informatievoorziening zou meer vraaggericht moeten zijn. Aan welke informatie heeft de raad behoefte? Wat wil je weten en kun je gebruiken om te sturen?

Als informatie wordt aangeboden, maar niemand kijkt ernaar, dan is dit weinig zinvol.

GR'en zouden in een matrix moeten worden ingedeeld op hun bestuurlijke en financiële impact.

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- In mijn gemeente zijn er per VP raadsleden die het voortouw nemen.
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

Een adoptantenstelsel binnen de raad is prima. Verbonden partijen zijn in .... (gemeente; opm. AvA) een a-politiek thema. Dit loop in ... goed. Adoptanten koppelen zelf terug in de raad en zijn dan ook

ambassadeurs voor het thema verbonden partijen. De GR'en zijn collegeregelingen, maar de adoptanten koppelen zelf terug in de raad.

Verbonden partijen hoeven geen politiek issue te zijn. Daarnaast behouden raadsleden altijd nog hun recht op stemming in de raad.

Intergemeentelijke samenwerking zou sterker mogen. Het sjabloon voor de zienswijzen is wel goed, is een stap in de goede richting.

Intergemeentelijke informatieuitwisseling, bijvoorbeeld via een Regionaal Informatiesysteem (RIS) loopt nog nauwelijks. Het bestaan van het RIS is nog veel te onbekend.

In .... (gemeente; opm. AvA) is wel afgesproken dat als de gemeente afwijkt van de regionale zienswijzen, dit duidelijk wordt aangegeven.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Bent u tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
- Bent u tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de GR om met de richtlijnen?
- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)?
- Mogelijke verbeteringen?

(-) is niet helemaal tevreden over het proces. De verwerking van de richtlijnen door de VP kan beter. Soms moet .... (gemeente; opm. AvA) jarenlang dezelfde opmerking maken; wat is er dan mee gedaan? Bovendien, als een gemeente ieder jaar dezelfde richtlijn aangeeft, is dat voor een verbonden partij ook niet stimulerend.

De termijn van 1 februari wijkt af van de Wgr. Dit is erg vroeg, dat is wel nodig om de begroting te kunnen beïnvloeden, maar (-) begrijpt dat het voor de GR wel erg vroeg kan zijn. Als de GR deze termijn kan halen, is het oké.

Voor deze spelregel geldt dat de basis prima is, graag in stand houden, maar het is tijd om nu verder door te ontwikkelen op de inhoud.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de verbonden partij om de raad haar kaderstellende / controlerende taak te laten uitoefenen?

- Bent u tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?

Wederom een technische bepaling die niet zoveel zegt over de inhoud. De termijn is oké. Deze past in de wettelijke termijnen. In ... (gemeente; opm. AvA) worden deze termijnen jaarlijks opgenomen in de raadsplanning.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de GR'en meerjarenbeleidsplannen?
- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de GR'en te kunnen evalueren?
- Bent u tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?

Sommige GR'en maken verplicht een meerjarenbeleidsplan. Het is soms de vraag wat de GR'en willen met deze plannen. Ze zijn soms te abstract om goed op te kunnen sturen.

Evalueren is belangrijk. Je moet periodiek nadenken over waar je voor staat. Op dit moment loopt het evalueren van GR'en niet goed. Als je evalueert moet je dat goed / relevant doen.

Als een evaluatie weinig oplevert, zit dit 'm vaak in verwachtingenmanagement vooraf. De vragen die je in een evaluatie stelt, moet je scherp formuleren. Waarop wil je evalueren? Op bedrijfsvoering of op inhoud?

Als de raad geen beeld heeft bij de vraagstelling voor een evaluatie, komt er ook niets uit. Als een evaluatie te abstract is, haken mensen af. Een verbonden partij 'krijg je erbij', voor raadsleden is het vaak niet het onderwerp waarvoor ze in de raad zijn gegaan.

Frequentie van evalueren moet je niet vastleggen, maar pragmatisch mee omgaan. Het zou een onderwerp kunnen zijn van een rekenkameronderzoek. Maar ook dan staat of valt de waarde van de evaluatie met de vragen die je stelt.

Overige opmerkingen?

--

INTERVIEW PORTEFEUILLEHOUDER 1

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota?
- Is de nota niet te vrijblijvend ("mogelijke invulling")?
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing aan het houden van griep op verbonden partijen?

- En hoe kan de nota daarbij helpen?

De spelregels zijn in hun algemeenheid goed.

Beleidsplannen (spelregel 6) zouden meer aandacht moeten krijgen. Welke GR'en houden zich aan deze spelregel? Een ander aandachtspunt is de ontvangst van de stukken door de raad. Als de bulk van de jaarrekening / begroting wordt ontvangen, komen ook de beleidsplannen, als die worden gemaakt. De aandacht voor het document is dan niet optimaal.

Gemeentes moeten in gesprek met de GR'en: wanneer willen we de informatie hebben? Bij de jaarrekening of meer gespreid? Als niet alles tegelijk komt, kan de inhoud beter tot zijn recht komen. Dan kan het gesprek inhoudelijk verdiepen. Als de informatie tegelijk komt, loop je het risico alleen te focussen op financiële aspecten en inhoudelijke sturing te missen.

GR'en gemeentes zouden zich moeten afvragen wat 'leuk' is en wat 'noodzakelijk'. Pas als je weet wat een GR doet, dan kun je (financieel) sturen. Later zet je dan in een spelregel wat je mist.

Gemeentelijke begrotingen staan sinds de 3 decentralisaties onder druk. Er is onvoldoende beeld van wat de GR'en doen. Dan ontstaat dus het beeld bij raden dat er ruimte zit. Het is een goed idee te kijken wat beleidsinhoudelijk nodig is.

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?
- Wat vind je belangrijke spelregels bij het aangaan van / uittreden uit een vp?

Er zou iets moeten worden vastgelegd over evaluatie. Wanneer doen we dat? Geldt het doel waarvoor de GR is opgericht nog? Bereiken we wat we willen? Hoe zijn de onderlinge verhoudingen en is de GR nog beheersbaar?

Spelregels over uittreding zijn ook nuttig. Hoe gaat het met de financiële verevening? En wat gebeurt er met de taken als de GR zou stoppen? Is er een zorgplicht voor de medewerkers van de GR?

Verder kun je heel veel zaken vastleggen in een GR, maar de vraag is vaak hoe ermee omgegaan wordt. Wat je vastlegt is toch vaak een globale omschrijving van doel en taken.

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Ben je als portefeuillehouder actief met het informeren van de raden over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren informeer je de raad het best over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?

De vraag is hoe de raad en het college in positie kunnen worden gebracht. Dat kan op verschillende momenten, bij het beleidsplan en bij de evaluatie. Voorkeur om dit te spreiden en liefst niet alleen te koppelen aan de P&C cyclus.

In .... (gemeente; opm. AvA) zijn VP geen vast agendapunt in de raad. Het onderwerp komt 3 keer per jaar op de agenda. Bij de behandeling van de begroting / jaarrekening van de GR'en, bij de behandeling van de richtlijnen / kaderbrieven en bij de behandeling van de gemeentelijke begroting.

Het samenspel tussen de ambtelijke organisatie en de GR moet ook kloppen. Dat is bij de ene GR beter dan bij de andere. Waar dat aan ligt is niet eenvoudig aan te tonen. Het gaat ook om houding en gedrag (al dan niet open en actief betrokken).

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

De ambtelijke afstemming met de portefeuillehouders is goed, al zit men niet altijd op één lijn. Dit komt ook door de positie van de bestuurder in de GR. De contacten tussen de ambtelijke ondersteuning en een GR is een groeimodel. Men zoekt elkaar meer op. Bestuurders hebben ook onderling overleg.

Het is goed dat raden elkaar ook opzoeken. Het is goed een gezamenlijke houding te bepalen t.o.v. verbonden partijen. Een adoptiestelsel is dan ook wenselijk.

Aandachtspunt is wel dat de hoeveelheid informatie voor de raad niet te behappen is. Ook daarom is het goed om de taken te verdelen.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
- Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de GR om met de richtlijnen?
- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)?
- Mogelijke verbeteringen?

Spelregel 4 is prima! Houden zo.

Het proces tot het vaststellen van de richtlijnen loopt goed. Vanuit de ambtelijke ondersteuning worden reële en redelijke punten ingebracht.

De vraag is wel hoe VP omgaan met de richtlijnen. Dat blijkt bij de kaderbrieven. Het is lastig hier iets algemeen over te zeggen. Deze evaluatie is een goed moment om te kijken naar hoe met de richtlijnen wordt omgegaan.

De termijn van 1 februari levert wel wat spanning op in de raadsproces, maar hoe het anders moet is ook lastig. Het is moeilijk alles te plooiën in de vergaderingscyclus.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de verbonden partij om de kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?
- Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indien zienswijzen)?

GR'en doen een goede poging om uit te leggen waar ze voor staan en dat te verantwoorden. Er worden raadsbijeenkomsten georganiseerd. De ene raad gaat hier meer op in dan de andere. De bijeenkomsten geven wel een beter beeld waar de GR mee bezig is.

De vraag blijft echter of de gemeentes wel voldoende inhoudelijke kennis hebben om een GR te beoordelen. Denk aan het specifieke werkterrein van een GGD, VHT, OMWB. Is de raad wel in staat dat te toetsen? Daarom verwacht (-) zelfdiscipline van de GR. (-) wil het gevoel krijgen dat deze zelfdiscipline er is. Tijdens de bijeenkomsten slagen de GR'en daar wel in, maar dit gevoel zou doorlopend aanwezig moeten zijn.

De termijnen van 15 april - 1 juli werken wel. De raden halen de termijnen. Houden zo.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de GR'en meerjarenbeleidsplannen?

- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de GR'en te kunnen evalueren?
- Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?

Evaluatie van VP zou los moeten worden gezien van de P&C cyclus.

GR'en moeten beleidsplannen maken, daarna kun je kijken hoe deze worden vertaald in de begroting van de GR. Overigens hoeven deze beleidsplannen niet persé per 4 jaar gemaakt te worden.

De kwaliteit van de plannen is wisselend. Vaak een hoog 'advertentiegehalte', waar je het niet mee oneens kan zijn. Vooral van de grotere GR'en verwacht (-) meer diepgang.

De beleidsplannen zijn daarom als instrument voor evaluatie niet altijd even geschikt. Soms zijn ze te algemeen.

Overige opmerkingen?

Tips:

- *Denk na over wat we van elkaar kunnen leren.*
- *Denk na over wat van een raadslid, bestuurder, GR kan worden gevergd. Draagkracht en werklust moeten in een redelijke verhouding staan tot elkaar.*
- *En stel bij elke GR de vragen: 'Wat hebben we nodig?', 'Wat vragen we? En 'Wat levert het op?'*
- *En stel bij elke spelregel uit de nota de vraag 'Wat levert deze spelregel op?'*

INTERVIEW PORTEFEUILLEHOUDER 2

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota?
- Is de nota niet te vrijblijvend ("mogelijke invulling")?
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing aan het houden van griep op verbonden partijen?
- En hoe kan de nota daarbij helpen?

In tijden waar de gemeentelijke begroting onder druk staat geeft de raad aan dat op verbonden partijen kan worden bezuinigd. Daar kun je op verschillende manieren tegenover staan. Je kunt het accepteren of je kan samen met de VP het gesprek aangaan over hoe nu verder.

De VP voeren een publieke taak uit voor de gemeenten. Door deze samenwerking is de zeggenschap van de raad op afstand komen te staan. Op bestuurlijk niveau wordt via het DB invloed uitgeoefend. Hoe deze invloed wordt ingevuld, verschilt per gemeente. Dit is een krachtenspel. Uiteindelijk worden meerderheidsbesluiten genomen, waardoor sommige initiatieven van een gemeente niet kunnen worden gehonoreerd. De raad heeft daarom inhoudelijk niet zo veel sturingsmogelijkheden. Wel kan de raad zienswijzen indienen.

De conclusie is daarom dat als je invloed wil, je beter in het begin van het proces goede afspraken moet maken. Ook tussen gemeentes en dan met de VP. De omgang met de VP verschilt ook per

bestuurder. Overigens biedt de nieuwe Wgr straks structureel meer mogelijkheden voor invloed door gemeenten.

Algemeen oordeel over de nota: deze biedt deels voldoende waarborg voor kaderstelling aan de voorkant. Doe je dat niet aan de voorkant, dan wordt de kans op invloed klein.

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?
- Wat vind je belangrijke spelregels bij het aangaan van / uittreden uit een vp?

Minimumeisen aan de voorkant zijn:

- Welke taken voert een GR uit? Met welke mensen? Als dit medewerkers van de gemeente zijn, geldt 'mens volgt werk'.
- Is het beter, goedkoper en efficiënter om samen te werken? Dit zul je dan uiteindelijk ook moeten evalueren.

Minimumeisen voor de exit zijn:

- Wat zijn de financiële gevolgen als een gemeente uit een GR stapt?
- Hoe gaat het dan met de medewerker? Keert deze terug naar de gemeentelijke organisatie?
- Wat zijn de gevolgen voor de achterblijvende partijen?

Deze aandachtspunten zou je kunnen benoemen in de nota zelf, eventueel in een checklist.

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Ben je als portefeuillehouder actief met het informeren van de raden over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren informeer je de raad het best over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?

De informatievoorziening loopt in .... (gemeente; opm. AvA) goed. De raad heeft mensen aangewezen die zich bezighouden met VP. De betrokkenheid is hoog.

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

Een adoptiestelsel tussen gemeentes is een goed idee. Dat komt nog weinig voor maar (-) zou dit meer willen zien.

De raad in .... (gemeente) is actief bij de behandeling van de kadernota. Wel zijn er grote verschillen in de raad in het standpunt t.a.v. VP.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
- Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de GR om met de richtlijnen?
- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)?
- Mogelijke verbeteringen?

Het tijdstip is opvallend. De VP zijn al bezig met de begroting voor 2022, terwijl de raad de begroting 2021 nog moet vaststellen. Dat is soms een probleem met aansluiting. Het is lastig voor de VP om zover vooruit te denken. De tijdstippen liggen ver uit elkaar.

Als het qua tijd zou kunnen, zou het handiger zijn om alles onder één noemer (begroting cyclus 2021) bij elkaar te brengen.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de verbonden partij om de kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?
- Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indien zienswijzen)?

Begroting en jaarrekening bieden voldoende inzicht in financiën. Inspelen op onvoorziene omstandigheden is soms wel lastig.

De cijfers zijn helder, maar de vraag is of dit inzicht geeft in de activiteiten. Daarvoor zijn de informatieavonden die jaarlijks voor de raadsleden worden georganiseerd. Deze avonden hebben wel meerwaarde.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de GR'en meerjarenbeleidsplannen?
- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de GR'en te kunnen evalueren?
- Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?

(-) is bekend met meerjarenbeleidsplannen.

Het is goed dat deze worden gemaakt. VP denken na over hoe taken zich ontwikkelen.

Evaluatie wordt op dit moment alleen financieel ingestoken. Deze verantwoording is voldoende op hoofdlijnen.

Let bij een evaluatie wel op de timing. Deze zou vóór de begrotingscyclus moeten plaatsvinden. Bijvoorbeeld mei / juni de evaluatie en in november de kaders. Dat zou beter aansluiten; de huidige timing matcht soms niet.

Overige opmerkingen?

INTERVIEW GEMEENTESECRETARIS 1

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota?
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing aan het houden van grip op verbonden partijen?
- Wat hebben de actoren naar jouw mening nodig om meer grip te hebben op verbonden partijen?
- En hoe kan de nota daarbij helpen?

Algemene opmerkingen:

- *Contactambtenaren zijn goed op de hoogte van vp.*

- GR moet je zien als een afdeling van de eigen organisatie / team. Zij vervullen een taak, maar dan op afstand. Als je deze als een afdeling benadert, krijg je op een andere manier sturing op de bedrijfsvoering. Politieke sturing komt terug in de prestatiedoelen.
- De sturingslijn loopt via de formele structuur van de p&c cyclus.
- Hoe kan de nota helpen bij grip? Meer thema's uit elkaar halen. Sturen op bedrijfsvoering (1) en inhoud (2) en op de P&C cyclus (3). Dit zijn twee verschillende dingen. Nu zit alles door elkaar in de nota.
- 'mogelijke invulling' is wel vrijblijvend. Anderzijds moet er ook ruimte zijn voor verschillen tussen gemeenten. Dat is overigens voor de vp niet handig.

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?
- Wat vind je belangrijke spelregels bij het aangaan / verlaten van een vp?

Groslijst 'waar rekening mee te houden bij aan – uittreden en waarop sturen' is wel handig. Lastig om alle situaties in één keer te vangen. Denk corona. Het moet een dynamische lijst zijn met mogelijkheid tot maatwerk.

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Worden er in de raad in jouw gemeente actief vragen gesteld over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren vind je dat de raad geïnformeerd moet worden over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?

Spreek met elkaar dingen af die je waar kan maken. Anders kan je niet sturen. Concrete afspraken verminderen frustratie en discussie.

Het gesprek over de inhoud moet aan de voorkant worden gevoerd. De vp moet daar dan aan worden gehouden, zo zou je dat bij een afdeling van de gemeente ook doen.

Informatie aan de raad gaat via de p&c cyclus of bij taken (jeugd, ict etc.) of bij investeringsvoorstellen. Een informelere setting kan helpen. Bijeenkomsten van de vp.

Vp als vast agendapunt voor de raad is een goed idee. Zo blijft het op het netvlies. Met name handig voor de politiek gevoeligere vp's. Vraag is of de raad bij 'nieuws uit de regio' op de raadsagenda direct aan vp's denkt...

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ken per GR de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

Gezamenlijk optrekken is fantastisch. (-) kent niet iedereen, is ook niet nodig als gemeentesecretaris. Noodzakelijk is dat je weet hoe je aan de info komt.

Vp adopteren door raadsleden? Prima, fijn als je zo'n groep hebt. Gebruik deze ook om te informeren. Waarover je informeert? Daarvoor zouden per vp specifieke accenten kunnen worden gelegd.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
- Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de GR om met de richtlijnen?
- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)?
- Mogelijke verbeteringen?

Eens met systeem in de nota. Formele momenten om te kunnen sturen zitten in de raads cyclus. De verwerking van de richtlijnen hangt af van het draagvlak. Het blijft een meerderheidsbesluit. Dit is wel democratisch bepaald in de vertegenwoordiging van de gemeente in de gr. Eens met de termijnen. (-) heeft geen idee of ze in de praktijk (voor gr of ambtenaren) werkbaar zijn.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting naar jouw idee voor de raad voldoende inzicht in de financiën en de activiteiten van de GR om de kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?
- Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?

Dit is een vraag voor de raad.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de GR'en meerjarenbeleidsplannen?
- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de GR'en te kunnen evalueren?
- Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?

Vp zouden zelf meerjarenbeleidsplannen moeten willen opstellen. Dit helpt om de gr te sturen en te evalueren. Het is wel lastig voor de vp zelf. Het gebeurt wisselend. (-) kent zelf weinig plannen om er inhoudelijk iets van te vinden.

Overige opmerkingen?

3-deling in wijze van informeren (inhoud, bedrijfsvoering en p&c).

Niet complexer maken dan het al is!

INTERVIEW GEMEENTESECRETARIS 2

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota?
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing aan het houden van grip op verbonden partijen?
- Wat hebben de actoren naar jouw mening nodig om meer grip te hebben op verbonden partijen?
- En hoe kan de nota daarbij helpen?

De nota is redelijk statisch. De vraag is of de nota echt voldoet aan de behoefte van de raden.

Procedureel en voor het reguleren van de P&C cyclus voldoet de nota wel. Ambtelijk ook.

Maar de vraag is of de nota voldoet voor de raden? Biedt de nota voldoende handvatten om de inhoud van de werkzaamheden van GR'en en het maatschappelijk effect te kunnen meten? De raden

krijgen niet echt goed te pakken wat een GR doet. Portefeuillehouders en het college wel en ambtelijk ook. Maar de raden niet.

Hiervoor is maatwerk nodig. Het maatschappelijk effect van GR'en verschilt onderling behoorlijk. Denk bijvoorbeeld aan het verschil tussen een GGD of de RWB.

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?
- Wat vind je belangrijke spelregels bij het aangaan / verlaten van een vp?

Dit wordt grotendeels geregeld in de Wgr.

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Worden er in de raad in jouw gemeente actief vragen gesteld over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren vind je dat de raad geïnformeerd moet worden over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?

Bij raadsavonden over verbonden partijen is de opkomst vanuit de gemeente .... (naam gemeente; opm. AvA) gering. Sommige raadsleden die naar de bijeenkomst gaan informeren de gehele raad, andere niet. De OMWB heeft in het verleden een tour gemaakt langs verschillende gemeenten. Dat werkte wel. Zo kreeg de raad meer beeld en geluid.

(-) heeft liever dat de belangrijkste GR'en 1x per jaar een avond naar een gemeente komen en dan specifiek voor die gemeente ingaan op een bepaald thema / de inhoud van hun werkzaamheden. Of deze eventueel koppelen aan een reguliere raadsavond. Hier ligt een taak voor de griffiers. Die zouden dergelijke bijeenkomsten kunnen faciliteren. Zo kan de raad specifiek voor de eigen gemeente het gesprek met een GR aangaan. Dit is ook voor de GR nuttiger; de zaken die echt spelen komen dan aan bod in plaats van een algemeen verhaal.

Of het een verplichte of een niet-verplichte GR betreft maakt niet zoveel uit. Het gaat om het maatschappelijk effect. GR'en gemeenten moeten elkaar bijpraten, los van de P&C cyclus. Zo maak je

als GR aantoonbaar wat je doet, welke producten, welke diensten en wat de GR bereikt voor de bevolking.

Raden hebben niet het gevoel dat een GR 'van ons' is. Dit kan echt beter. Onbekend maakt onbemind.

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ken per GR de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

Een adoptantenstelsel is lastig. Of dit werkt, is een vraag die griffiers beter kunnen beantwoorden.

De auditcommissie zou een portaal kunnen zijn dat een GR onder de loep neemt. Deze commissie is een adviesorgaan voor de raad op de jaarrekening of de begroting en zou als zodanig ook het onderwerp verbonden partijen kunnen meenemen.

Ambtelijk vindt de clustering op deelterreinen plaats. Dit werkt goed.

De raad benadert de portefeuillehouders of de griffie als ze meer informatie over verbonden partijen willen. De raad weet ook de ambtelijk contactpersonen / adjudanten wel te vinden.

Intergemeentelijke samenwerking is lastig. Bij kleinere GR'en of op thema werkt dit wel.

De raad is niet altijd actief genoeg; de raad doet wat ze moet doen, maar als er niets speelt, als er geen issue is, gebeurt er niets. De raad zou meer pro-actief kunnen zijn. Hiervoor is de raad natuurlijk ook afhankelijk van informatie vanuit het college / de portefeuillehouder. Als die de raad niet informeert, heeft de raad ook niets om achteraan te gaan. De raad zou haar controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende taak beter kunnen vervullen.

Ook GR'en zijn niet actief genoeg. Informatie komt via DB/AB, ze benaderen de raden niet. Een rondje van de GR langs de velden wordt zeer gewaardeerd.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
- Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de GR om met de richtlijnen?

- *Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)?*
- *Mogelijke verbeteringen?*

De vraag is in hoeverre de P&C documenten door de raad worden gelezen. (-) pleit voor een begroting-in-één-oogopslag. Dit is ook voor GR'en mogelijk. Wat wordt er gedaan, welke prestaties zijn geleverd en wat heeft het gekost? Dat is info die de raad wil.

De informatie zou compacter moeten worden aangeboden, liefst digitaal. De informatie zou zo concreet moeten zijn dat je die op de informatiepagina van een plaatselijk huis-aan-huisblad zou moeten kunnen zetten.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- *Bieden de jaarrekening en begroting naar jouw idee voor de raad voldoende inzicht in de financiën en de activiteiten van de GR om de kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?*
- *Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?*

Ja, procedureel werkt de nota goed.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- *Maken de GR'en meerjarenbeleidsplannen?*
- *Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?*
- *Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de GR'en te kunnen evalueren?*
- *Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?*

(-) ziet wel een trend dat de meerjarenperspectieven vaker worden opgesteld en ook kwalitatief beter worden. Dit helpt om de raad beter in positie te brengen.

Maar bijvoorbeeld de RWB speelt in haar takenpakket in op actualiteiten. Dit is lastig vast te leggen in een meerjarenbeleid. Daarom is informeren middels periodieke nieuwsbrieven en tussentijdse rapportages soms beter.

Een DB van een GR die midden in de maatschappij staat, zou de evaluatie vanzelf moeten doen. De GR ontleent haar bestaansrecht immers aan het zichzelf continu verbeteren. Dit moet in een evaluatie worden aangetoond.

Overige opmerkingen?

De nota is in de kern goed een goed stuk. Er zijn wel enkele aandachtspunten. In de evaluatie van de nota moet de ruimte worden gecreëerd om zaken anders aan te pakken.

INTERVIEW GEMEENTESECRETARIS 3

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota?
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing aan het houden van grip op verbonden partijen?
- Wat hebben de actoren naar jouw mening nodig om meer grip te hebben op verbonden partijen?
- En hoe kan de nota daarbij helpen?

Er is veel te winnen in duidelijkheid over verbonden partijen.

Allereerst moeten gemeenten weer het gevoel krijgen dat verbonden partijen 'hun eigen winkel' zijn. Dit gevoel is er nu absoluut niet.

Algemene opmerking: houdt de nota zo kort en bondig mogelijk van opzet. Verder, de nota is van de raad. De raad moet daarom aangeven wat ze wil doen om te budgetteren en risico's te beheersen. De raad moet nadenken waar ze voor is, welke taken en doelstellingen, binnen welke kaders worden uitgevoerd door verbonden partijen. Natuurlijk zijn de meeste regelingen collegeregelingen. Dit neemt echter niet weg dat de raad een kaderstellende en controlerende taak heeft. De raad moet niet op microniveau sturen. Elke actor heeft zijn eigen rol en moet deze pakken.

Nu wordt er met name heel veel papier naar elkaar toe geschoven. Dit zou moeten worden doorbroken. De nota zorgt voor een verplichte exercitie over en weer en dat kan niet de bedoeling zijn.

De actoren moeten teruggaan naar de basis en met het oog voor elkaars belangen het gesprek aangaan. De verbonden partijen voeren voor de gemeente taken uit, de gemeente is eigenaar.

Het is belangrijk dat gemeenten en verbonden partijen het weer samen gaan doen, maar ieder in zijn eigen rol. Het is belangrijk te werken aan vertrouwen over en weer.

Als de gemeente het vertrouwen heeft dat een verbonden partij het goed doet, kan de gemeente de verbonden partij ook 'de winkel laten beheren'. De gemeente moet qua budget en risicobeheersing vinger aan de pols houden. Daar zou het gesprek over moeten gaan en niet over pakken papier.

De wettelijk verplichte momenten moeten op papier blijven, over de rest moet je het gesprek aangaan.

Nu wordt informatie gegeven op slecht bezochte informatieavonden. De raad / college moet eerst nadenken over wat ze willen weten en dan het gesprek met de raad aangaan.

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?
- Wat vind je belangrijke spelregels bij het aangaan / verlaten van een vp?

Dit komt voor een deel terug in de Wgr en wordt in wetswijziging verder aangevuld: prima.

Een checklist zou dan alleen gaan over verfijning. De essentie is: wat zijn de taken die we verrichten, zijn die nodig? Waarom zijn we deze club begonnen? Daarover moet je afspraken maken. Het belangrijkste is om aan de voorkant het doel van de GR goed in de gaten te houden.

Een onderwerp dat je zou moeten regelen is de stemverhoudingen. Nu is dat een meerderheid van stemmen. Soms zorgt dit voor een frustratie bij gemeenten. Zienswijzen wordt toch niet overgenomen. Op bepaalde onderwerpen zou het mogelijk moeten zijn de stemverhouding aan te passen, zodat op sommige onderdelen iedere gemeente een vetorecht zou kunnen krijgen.

Voorwaarden over uittreden moet je echt uitschrijven. Het is beter dit te regelen als er nog een goed gesprek over kan worden gevoerd.

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Worden er in de raad in jouw gemeente actief vragen gesteld over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren vind je dat de raad geïnformeerd moet worden over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?

Bij informatievoorziening is de essentie: wat heeft de raad nodig? Het heeft geen zin om dingen te vragen waar je niets mee doet.

De stukken die de verbonden partijen nu aanleveren, zijn niet te behappen voor de raden.

Verbonden partijen zouden meer naar buiten moeten treden, meer het gesprek aan moeten gaan in plaats van papier produceren.

De frequentie van informatievoorziening staat goed in de nota. Nu moet er echter worden geborgd wat de raad wil krijgen qua informatie en wanneer ze het krijgen. Dit is overigens maatwerk. Om het voor verbonden partijen gemakkelijker te maken zouden de wensen van de gemeenten kunnen worden geclusterd, bijvoorbeeld in De6 verband. Maar de kern is: ga ophalen wat de gemeente wil qua informatie.

De nota spreekt van 'mogelijke invulling', dit is erg vrijblijvend. Bovendien, wie vult het in voor een gemeente? De raad of het college?

Het mooiste zou zijn als de raden op basis van de eigen kaderstellende beleidsnota een sturingskader zou aangeven voor het college. Wat van de raden is, moeten de raden doen. Zo kan iedere actor zijn eigen taak oppakken.

Verbonden partijen bepalen nu hun eigen opdracht en informatievoorziening. Dit wordt onvoldoende door de gemeentes bepaald. Verbonden partijen worden aangegaan voor een doel. Het doel bepaalt de gemeente, de verbonden partij gaat het vervolgens gewoon doen.

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ken per GR de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

Een adoptanten/rapporteursstelsel staat in ... (gemeente; opm. AvA) nog in de kinderschoenen. Het is wel de bedoeling dat dit de werkwijze voor de toekomst wordt. Het vraagt wel dat raadsleden zich verdiepen en elkaar vertrouwen.

De beleidsdoelen zijn collectieve doelen en staan los van een politieke kleur. De raadsleden moeten samen kijken in hoeverre de beleidsdoelen worden gehaald.

Intergemeentelijke samenwerking kan sterker. Rapporteurs zouden net als adjudanten moeten samenwerken. Zo kun je volume creëren om één stem te laten horen richting een VP. Als je iets wil bereiken, moet je elkaar opzoeken.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
- Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de GR om met de richtlijnen?
- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)?
- Mogelijke verbeteringen?

Het proces voor de richtlijnen – kaderstelling is geregeld in de nota. Maar dit papieren proces voegt niet veel toe. Ga liever het gesprek aan. De wet legt e.e.a. al vast qua verplichte momenten rondom begroting en jaarrekening; dat is voldoende.

Raden zouden kaders moeten stellen op inhoud. Alleen dan kan je sturing op inhoud geven.

De hele procedure van richtlijnen – kaderstelling is een verplichte exercitie die weinig toevoegt. Het is beter om in te zetten op de begroting en de zienswijzeprocedure. Ook de verwerking van de richtlijnen door de verbonden partijen is vaak heel wollig. Voegt niets toe.

Als de raad zwaarder gaat inzetten op de begroting en de zienswijzenprocedure is het belangrijk dat de zienswijzen zwaarder gaan wegen. Bijvoorbeeld dat raden een begroting van een verbonden partij niet goedkeuren als een zienswijze niet wordt overgenomen. Dat dwingt een verbonden partij om het gesprek aan te gaan.

De raad zou de invloed moeten pakken bij de zienswijzen / begroting, op basis van een gesprek dat al eerder in het jaar is gevoerd.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting naar jouw idee voor de raad voldoende inzicht in de financiën en de activiteiten van de GR om de kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?
- Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?

Zoals bij spelregel 4 aangegeven, zijn de zienswijzen hét instrument voor invloed. Eigenlijk zou er op basis van een gesprek een zodanige begroting moeten ontstaan, dat zienswijzen niet meer nodig zijn.

Overigens is het doel niet een begroting al dan niet goedkeuren, maar het gesprek met elkaar aangaan over wat de gemeentes willen. Nu worden de gemeentes niet serieus genomen. Verbonden

partijen zien het risico niet, namelijk dat gemeentes uitstappen. De gemeentes en de verbonden partijen zouden als volwaardige partners het gesprek met elkaar moeten aangaan.

De jaarrekening en begroting bieden op dit moment onvoldoende inzicht in activiteiten en financiën van de GR. Daarom zouden GR en gemeente samen moeten bepalen welke informatie wordt overgelegd. Zo krijg je meer vertrouwen en goodwill en wordt uiteindelijk ook de begroting vlotter vastgesteld. Meer energie aan de voorkant, levert winst aan de achterkant.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de GR'en meerjarenbeleidsplannen?
- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de GR'en te kunnen evalueren?
- Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?

Een meerjarenplan (liever geen beleid, omdat sommige GR'en geen beleid maken, maar slechts uitvoeren) is heel belangrijk!

Alleen dan heb je een idee wat er in de komende jaren gebeurt. Nu is het te veel ad hoc. De GR moet voor een langere periode aangeven wat ze gaan doen, wat het gaat kosten. Daar kan de raad wat mee. Meerjarenplannen zijn onmisbaar voor evaluatie.

Raden zouden allereerst moeten aangeven wat er in de meerjarenplannen moet komen. De verbonden partij kan vervolgens aangeven of deze doelen zijn bereikt. Nu vullen verbonden partijen zelf in wat er in een meerjarenplan moet komen. Dat is niet de juiste volgorde.

Ooit is de samenwerking aangegaan uit een oogpunt van kostenbesparing en efficiency. De verbonden partijen zouden in de meerjarenplannen moeten aangeven of deze kostenbesparing en efficiency er is. Het gesprek moet worden aangegaan of verbonden partijen het doel bereiken waarvoor zij 'op aard' zijn.

Evalueren is een grote klus. Niet alle evaluaties zouden tegelijk moeten worden gedaan. Wel 1x per raadsperiode. Het is een sterk sturingsinstrument. Overigens moet de evaluatie niet door de GR zelf worden gedaan, maar door de gemeente als opdrachtgever.

Als na een evaluatie het nut en de noodzaak van een GR vaststaat, biedt dit een positieve basis voor samenwerking in de komende periode.

Overige opmerkingen?

Neem vooral ook de verbonden partijen mee in de evaluatie. Wat vinden zij van de nota?

In de nota zouden alleen zaken moeten staan die de raad en het college echt nodig heeft. Dan wordt de nota echt gebruikt zoals ze bedoeld is.

Gemeentes zouden een professionele opdrachtgever en eigenaar moeten worden en gemeenschappelijke regelingen professionele uitvoerders. De hele samenwerking kan veel professioneler.

De nota is een instrument van de raad. Raden moeten dit ook als zodanig voelen en gebruiken.

Grip en sturing zijn geen termen die verbinding creëren. Raden moeten weer beseffen dat verbonden partijen 'de eigen winkel' zijn.

Er moet van alle kanten meer verbinding komen. Verbonden partijen moeten ook inzien waarom ze in leven zijn geroepen. Er moet meer vertrouwen over en weer komen. Laat de raad vormgeven en sturen en vervolgens vertrouwen.

INTERVIEW ADJUDANT 1

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota? *Prima nota*
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing en het houden van grip op verbonden partijen? *Ja*
- En hoe kan de nota daarbij helpen? *Nota is prima, spelregels ook. Het gaat er om dat ieder zijn rol pakt en daar schort het aan.*

Spelregel 1   Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?

Ik weet niet of je alles vast moet leggen. Papier is geduldig. Net als de nota VP. Het is mooi geregeld op papier, maar als je er niet naar handelt heeft het geen zin om zaken op papier te regelen.

Spelregel 2   Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
  - Is de raad in jouw gemeente actief in vragen over verbonden partijen? Waarom wel / niet?
Valt best mee naar mijn mening. Komt met pieken en dalen.
-

- Op wat voor manieren vind je dat de raad geïnformeerd moet worden over verbonden partijen? *Bv periodieke terugkoppeling door AB leden in de raad. Raad kan ook zelf naar site GR en daar AB stukken bekijken en er indien gewenst zijn AB lid over bevragen. Abonneren op nieuwsbrieven etc. Dit uiteraard naast de wettelijk bepaalde eisen (kaders en ontwerp begroting zendt GR o.g.v. Wgr naar de raden)*
- Indeling in risicoprofielen? *Vindt dit plaats en werkt dit? Ja, vindt plaats. Of het werkt? Voor wat het waard is werkt het. Anderzijds heb ik niet het idee dat een raadslid/de raad weet dat er een indeling is in risicoprofielen,*
- Verbonden partijen als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit? *Kennen we, maar ook daar geldt als je je rol niet pakt (zowel college/raad) is het een zinledig agendapunt. Als het op de agenda staat, kan het niet bestaan dat bij dit agendapunt gezegd wordt dat er niets te melden is uit de regio. Evenmin kan het bestaan dat de raad dan geen vragen stelt.*

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- *In mijn gemeente zijn er per verbonden partij raadsleden die het voortouw nemen. We kennen het systeem van raadsadoptanten. Maar ik ben geen voorstander van de wijze waarop wij er invulling aan geven. 2 raadsleden laten zich bijpraten. De griffier maakt een verslag en dat gaat ter kennisname naar de raad. Het zou zo moeten zijn dat de 2 adoptanten actief in de raad verslag doen over de regeling en de info die ze opgedaan hebben*
- *Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren. Wel voorstander*
- *Waarom wel / niet? deze werkwijze kan leiden tot meer inzicht en vertrouwen in de verbonden partij/gr*
- *Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen? In de regio is er hele intense ambtelijke regionale afstemming. Op bestuurlijk vlak (college, maar zeker raad) zie ik dat veel minder*

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- *Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen? Ja*
- *Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de verbonden partij om met de richtlijnen? Werkt prima, nmm gaat vp (GR) er heel serieus mee om*

- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)? *Prima, goed werkbaar*
- Mogelijke verbeteringen?
Wederom: pak je rol. Zowel griffiers als raadsleden. Plan op tijd de gesprekken over de kaders in februari. Raadsleden kom dan vooral naar die gesprekken en laat je horen. Afgelopen 10 en 11 februari vonden de gesprekken over de kader 2021 plaats. Dit zijn goede bijeenkomsten. Het is dan teleurstellend om te constateren dat er bar weinig raadsleden uit de regio West-Brabant zijn.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de verbonden partij om de raad haar kaderstellende / controlerende taak te laten uitoefenen?
- Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)? *Termijnen werken prima. die geven meer dan voldoende tijd om (concept) zienswijzen te formuleren en deze tijdig in de raad te behandelen.*

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de verbonden partijen meerjarenbeleidsplannen?
- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de verbonden partijen te kunnen evalueren?
- Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?

Weet niet of dit zo'n zinvol instrument is. Verschillende gr'en zijn verplicht. Wat moet je daaraan evalueren? Daarnaast zijn er veel gr'en puur op uitvoering gericht. Kun je vaak op je vingers uittellen dat dat werk niet meer door de gemeente gedaan kan worden. Waarom dan evalueren? Volgens mij is het aan de deelnemers zelf om te bepalen of de Gr levert wat er van verwacht wordt. Als dat niet meer het geval is dan bestaat de keus om uit de Gr te stappen (mits gr niet wettelijk verplicht is) of bv minder diensten af te nemen.

Overige opmerkingen?

Wat zou je nog willen toevoegen over de nota?

Nota werkt volgens mij prima als de actoren hun rol pakken. Aan dat laatste schort het

---

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota?
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing en het houden van grip op verbonden partijen?
- En hoe kan de nota daarbij helpen?

De nota is waarschijnlijk het maximaal haalbare om 19 gemeenten op 1 lijn te krijgen. Dat is erg goed gedaan. Op zich zou ik hem op sommige onderdelen nog wel iets concreter willen hebben. Soms verzanden we in discussie over reservevorming of indexering. Daar zouden best wel uitspraken over gedaan mogen worden.

In zie wel twee lijnen een bestuurlijke en een ambtelijke. De ambtelijke lijn neigt nog wel eens naar detail en willen bemoeien met de bedrijfsvoering, terwijl de bestuurlijke zich richt op de hoofdlijnen. Daar ligt in .... (gemeente) een spanningsveld. Een aantal bestuurders benadrukt dat de richtlijnen zienswijze vooral over richtingen moeten gaan en niet over de indicatoren die opgenomen moeten worden. Om zo het goede gesprek met de raad te krijgen. Daar zou de nota ook wat explicieter in kunnen zijn.

Onder grip versta ik het ervoor zorgen dat de belangen van .... (gemeente) worden meegewogen in de afwegingen die de GR maakt. Ze zijn dus niet allesbepalend, maar worden meegewogen. Grotendeels wordt dat geregeld via DB (als je daar zitting in hebt) en AB, die hopelijk een goed contact hebben met de raad. Daar helpt de nota zeker. Wel blijft de raad nog steeds een beetje op het tweede plan staan. In .... (gemeente) zijn er raadsleden die dan ook opteren om eerder betrokken te worden. Dus niet geconfronteerd worden met voorgestelde richtlijnen, maar willen meedenken. Ik onderken die behoefte, maar weet ook niet goed hoe dat te realiseren.

Tevens zijn er gedachten om de cyclus van de GR'en beter aan te laten sluiten op de eigen cyclus. Bijvoorbeeld: richtlijnen bij kaderbrief. Zienswijze met jaarrekening o.i.d. Nu lopen de cyclussen langs elkaar. Daardoor wordt het te weinig betrokken bij de eigen cyclus en wordt ook niet gezien dat een belangrijk deel van beleid wordt uitgevoerd door GR'en. Dat is jammer.

Spelregel 1   Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?
  - Doel van de GR
  - Cyclus (termijnen) en informatievoorziening. Op welk niveau wordt begroot, momenten van meerjarenbegroting (lieft in het jaar na verkiezingen)

- *Over welke onderwerpen wordt een zienswijze gevraagd (bijvoorbeeld uitbreiding takenpakket)*
- *Hoe wordt opgegaan met indexerings, reservevorming en berekeningswijze van de exit-kosten*
- *Op welke wijze wordt de bijdrage bepaald*
- *Moment waarop de GR wordt geëvalueerd en op welke punten*
- *Moment van liquidatie/ stopzetting (indien relevant)*

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- **Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?**
  - *Een goede verwoording en zonder meer waar, maar wel wat algemeen geformuleerd. Zou meer de diepte in mogen gaan. Wanneer is de raad in positie om goede richtlijnen te formuleren. Ik denk dat daarvoor minimaal trends zichtbaar gemaakt moeten worden en goede risicoprofielen, om zo het verleden en de toekomst in beeld te krijgen.*
- **Is de raad in jouw gemeente actief in vragen over verbonden partijen? Waarom wel / niet?**
  - *Op een enkel raadslid na niet. Ik denk dat onbekend maakt onbemind hier zeker van belang is. Vaak is het niet echt duidelijk wat een GR doet. Overigens is dit de laatste jaren wel verbeterd. Vaak ziet men ook niet wat een GR kan betekenen voor de gemeente.*
- **Op wat voor manieren vind je dat de raad geïnformeerd moet worden over verbonden partijen?**
  - *Zie hierboven.*
- **Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?**
  - *Nee, zijn we in .... (gemeente: opm. AvA) wel heel veel mee bezig en willen dit ook graag. Maar lukt niet om andere gemeenten mee te krijgen. Dit hebben in ..... (gemeente) al ver uitgewerkt klaar liggen. Zou m.i. echte winst opleveren omdat het prioriteert.*
- **Verbonden partijen als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?**
  - *Nee, is cyclusbepaald.*

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- **In mijn gemeente zijn er per verbonden partij raadsleden die het voortouw nemen.**
  - *Nee, wij kennen geen adoptieraadsleden*

- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren.
  - *Lijkt mij goed.*
- Waarom wel / niet?
  - *Het is heel veel werk om alles van de GR'en bij te houden. Dit te samen met een risicostructuur kan de aandacht richten. Daardoor beter geïnformeerd en zo meer tegenkracht kunnen vormen voor de bestuurders, waardoor de sturing aan kracht wint.*
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?
  - ???

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
  - *Zoals gezegd zou beter moeten aansluiten op de reguliere cyclus. Samenvoegen met voorjaarsnota o.i.d. zou handiger zijn. Mede omdat we dan net de jaarrekening en begroting hebben bekeken.*
- Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de verbonden partij om met de richtlijnen?
  - *Wisselend.*
- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)?
  - *Uitgaande van 15 april is het redelijk optimaal. Wel zitten de sessie met de GR'en daar vaak te kort op. Vaak is er weinig tijd om de raad goed geïnformeerd naar de bijeenkomsten te laten gaan.*
- Mogelijke verbeteringen?
  - *De GR vragen om explicieter op de afwijkingen van de richtlijnen in te gaan (bijvoorbeeld in een bijlage). Nu is dat nogal een zoekplaatje, omdat alles in een algemeen verhaal wordt gegoten.*

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de verbonden partij om de raad haar kaderstellende / controlerende taak te laten uitoefenen?
  - *Jazeker alle informatie zit erin. Maar alle die jaarrekeningen en begrotingen zijn wel erg veel tekst. Wellicht kunnen een RIEO en BIEO (rekening in een oogopslag) worden toegevoegd, alsmede zou daarin expliciet kunnen worden opgenomen of en hoe de richtlijnen zijn uitgevoerd. Dus directer op de behoefte van de raden gericht.*
- Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?

- *Is wettelijk, maar blijkt altijd wel een helse klus om alles uit te zoeken. Tevens heb ik al eens begrepen dat er effectief erg weinig veranderingen plaatsvinden als gevolg van de zienswijze. Maar dit heb ik uit tweede hand.*

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de verbonden partijen meerjarenbeleidsplannen?
  - *Enkele (RWB, VRMWB en OMWB). Andere niet.*
- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
  - *Geen idee. M.i. moet het minimaal de waarden (bijvoorbeeld vangnet of juist zo laag mogelijke kosten) bevatten die de GR huldigt. Welke grenzen zijn trekken, bijvoorbeeld budgettair, maar ook qua risicobereidheid, welke prestaties zij willen gaan leveren de komende vier jaar (hier zijn de prestaties te volgen) en welke aannames zij hebben gedaan en welke onzekerheden daaraan verbonden zijn. Hierover zal het gesprek moeten gaan met de raad.*
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de verbonden partijen te kunnen evalueren?
  - *Ja, als het goed wordt gedaan, is het waarschijnlijk de enige mogelijkheid*
- Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?
  - *Nee, gebeurt niet.*

Overige opmerkingen?

Houd bij de evaluatie van de nota rekening met de consequenties die de uitvoering ervan heeft als het gaat om GR'en die meer deelnemers hebben dan alleen de West-Brabantse gemeentes. genoemd). Dit speelt in ieder geval bij de OMWB en de Veiligheidsregio, maar wellicht ook bij andere GR'en.

INTERVIEW GRIFFIER 1

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota? *Goed, werkbaar.*
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing aan het houden van grip op verbonden partijen? *Redelijk, ik mis 2 dingen.*
- Wat hebben de actoren naar jouw mening nodig om meer grip te hebben op verbonden partijen?
  - 1. Zicht op de vergaderstukken van de algemene besturen;*
  - 2. Een afspraak tussen de raden over afstemming van conceptamendementen op voorgestelde zienswijzen/conceptmoties zodat er tijd is om kennis te nemen van onderlinge ideeën en deze evt. ook toe te passen (concepten voor een bepaalde datum indienen, bijv. uiterlijk 1 week voor de raadsvergaderingen).*

- En hoe kan de nota daarbij helpen? *Afspraken vastleggen.*

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij? *Ik heb daar geen ander inzicht bij t.o.v. het vigerende.*
- Wat vind je belangrijke spelregels bij het aangaan / verlaten van een vp? *Ik heb daar geen ander inzicht bij t.o.v. het vigerende.*

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat? *Is niet verkeerd, maar zie ook derde bullit.*
- Worden er in jouw raad actief vragen gesteld over VP? Waarom wel / niet? *Regelmatig, op het moment dat het gevoel bestaat dat in financiële afspraken wordt getreden (er lijken bijv. reserves te worden opgebouwd, er wordt een strategische wijziging ingezet), of wanneer sprake is van financiële krapte.*
- Op wat voor manieren vind je dat de raad geïnformeerd moet worden over VP? *Zoals nu, dus zo ongeveer naar behoefte. Verder is het standaard delen van vergaderstukken AB's een behoefte die hier erg leeft. Dit loopt heel moeizaam. Informatie = gevoel van grip.*
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit? *Gaat al op een redelijk natuurlijke manier, is deels ook politiek oordeel.*
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit? *Nog niet, wordt overwogen.*

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- *Ik ken per GR de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar In ..... (gemeente; opm. AvA), ja.*
- *Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren. Ik ben daar niet op voorhand voor of tegen*

- *Waarom wel / niet? Bij ons ligt het ingewikkeld omdat de mandaatvraag al snel wordt gesteld, en wat gaat dit raadslid dan precies doen. Er is sowieso wel een natuurlijk onderscheid op basis van interesse en deskundigheid. Hierdoor is 'adoptie' misschien ook niet zo urgent. Ik denk zelf dat beschikbaarheid van informatie (AB-stukken) op korte termijn belangrijker is.*
- *Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen? Dat neem ik aan, ik heb daar niet direct zicht op.*

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- *Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen? Niet ontevreden, zie niet direct aanleiding om dit te veranderen.*
- *Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de GR om met de richtlijnen? Volgens mij doen de GR'en hun best om richtlijnen om te zetten in kaders.*
- *Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)? Ja, geeft ruimte om informatiebijeenkomsten te organiseren.*
- *Mogelijke verbeteringen? Nee.*

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- *Bieden de jaarrekening en begroting voor de raad voldoende inzicht in de financiën en de activiteiten van de GR om de kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen? Ja.*
- *Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)? Ja.*

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- *Maken de GR'en meerjarenbeleidsplannen? Er zijn GR'en die dat doen.*
- *Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen? Goed.*
- *Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de GR'en te kunnen evalueren? Hangt van de probleemstelling van de evaluatie af, maar kan inderdaad prima hulpmiddel zijn.*

- Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt? *Kan beter maar blijft ingewikkeld, een aantal GR'en heeft nu eenmaal ook gewoon een duidelijke wettelijke taak. Evalueren om het evalueren heeft geen zin, er moet focus zijn.*

Overige opmerkingen?

Wat zou je nog willen toevoegen over de nota? *De nota is een degelijk stuk, volgens mij hooguit een enkel verbeterpunt, zie 2 punten in 3^e bullit bij de 1^e algemene vragen.*

INTERVIEW GRIFFIER 2

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota?
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing aan het houden van grip op verbonden partijen?
- Wat hebben de actoren naar jouw mening nodig om meer grip te hebben op verbonden partijen?
- En hoe kan de nota daarbij helpen?

In het algemeen komt de nota op mij erg verambtelijkt over. Ik zou graag een wat meer 'politieke' benadering zien. Raadsleden besteden pas aandacht aan een GR als er iets speelt, als er grote risico's zijn etc.

De nota zou een soort basisniveau kunnen neerleggen, een minimumvariant waaraan GR'en moeten voldoen. Deels is de huidige nota daar prima voor, maar dan zou het wat meer to-the-point geformuleerd kunnen worden.

Daarnaast kan de nota suggesties neerleggen bij de raden om zelf, op lokaal niveau te bepalen welke GR'en in een specifiek jaar bijzondere aandacht nodig hebben. In die gevallen zal de betreffende raad de directie van de GR ook vragen lokaal toe te lichten wat er speelt.

Kern van wat ik vraag is om de raad zo min mogelijk te 'belasten' met wat er gebeurt. Er is gekozen voor een GR wat per definitie betekent dat je als raad op afstand bent en dat het college in de positie is te sturen, te signaleren etc.

Dan kom ik bij een ander punt: het past niet om in een door de raad vastgestelde nota zaken over contactambtenaren op te nemen. Het is aan de colleges dat in te richten en niet aan de raden. De raden kunnen wel hun griffiers opdragen om een rol te pakken. Die zou uitgewerkt kunnen worden

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?
- Wat vind je belangrijke spelregels bij het aangaan / verlaten van een vp?

Ik heb hier geen andere adviezen voor dan zijn opgenomen in de oude nota.

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Worden er in jouw raad actief vragen gesteld over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren vind je dat de raad geïnformeerd moet worden over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?

De informatievoorziening is primair een verantwoordelijkheid van de colleges. Ieder college zal lokaal moeten bepalen of en hoe de eigen raad te informeren. Aandachtspunt daarbij is dat het niet zo kan zijn dat directies van GR'en rechtstreeks de griffie gaan voorzien van informatie. Daarmee is het college buiten spel, wat nooit de bedoeling kan zijn.

Vooraf van belang is de raden niet onnodig lastig te vallen met voor hen niet-relevante informatie. De raden zijn op afstand en moeten dat ook zijn, totdat ... En dát is nu net aan de colleges om te beoordelen.

De afspraken kunnen zich beperken tot de reguliere P&C-documenten en de daarbij te hanteren procedures.

Overigens daarbij nog een kanttekening dat de periode 15 april tot eind juni wel heel ruim is voor de raden. Wat mij betreft kom je de GR'en tegemoet door uiterlijk medio juni als raden een zienswijze in te dienen zodat de AB'en nog eind juni de begroting kunnen vaststellen.

Indeling risicoprofielen is een theoretisch model. Geef enkele parameters waarlangs een raad naar een GR kan kijken en dan is al heel snel in politieke zin te bepalen welke GR een risicoprofiel heeft dat intensievere aandacht wenselijk maakt. Geen vast agendapunt, tenzij het presidium bij aanvang van het kalenderjaar heeft aangegeven dat de GR bijzondere aandacht behoeft.

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ken per GR de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren.

- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

Lokaal is de portefeuillevreiding bekend.

Geen voorstander van adoptiemodel. Bij mij adopteert het college alle GR 'en, dat is zijn taak en adopteert de hele raad een GR als daar (politieke) aanleiding voor is (risicoprofiel). De reden daarvoor is dat de raad zijn rol op afstand hoort te spelen, de raad een politiek orgaan is en alleen wanneer dat politiek relevant is aandacht moet hebben voor de GR.

Bij de laatste vraag is mij onduidelijk wat bedoeld wordt.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
- Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de GR om met de richtlijnen?
- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)?
- Mogelijke verbeteringen?

Het vaststellen van de richtlijnen is onnodig. Heeft 0 aandacht van de raad, kortom een pro forma actie. Veel relevanter is de raad vooraf te vragen welke GR wat hen betreft onder het vergrootglas moet liggen komend jaar. En daarbij ook aangeven wat dat dan betekent (kan betekenen) en wat dan van het college en van de GR verwacht wordt.

Wat mij betreft mogen de Kaderbrieven tezamen met de ontwerp-begroting aangereikt worden. Het levert nu weinig extra op, tenzij de raad heeft bepaald dat een bepaalde GR dat jaar bijzondere aandacht krijgt.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerp-begroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting voor de raad voldoende inzicht in de financiën en de activiteiten van de GR om de kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?
- Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerp-begroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?

In het algemeen denk ik dat de GR'en prima documenten aanreiken. Maar ook hier, het is primair aan de colleges om hier op te monitoren en indien nodig de gemeenteraad op "AAN" te zetten.

Over de termijn: 1 juli kan wel naar 15 juni. Het is nu wel heel ruim gemaakt.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de GR'en meerjarenbeleidsplannen?
- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de GR'en te kunnen evalueren?
- Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?

Ik kan dat nog niet beoordelen. Heb er geen enkele van gezien.

Het principe vind ik overigens verstandig en goed.

Overige opmerkingen?

Wat zou je nog willen toevoegen over de nota?

In algemene zin is mijn boodschap:

1. *De raad moet focussen op die samenwerkingen die politiek relevant zijn op dat moment.*
  2. *Raad en college zouden zich strak aan de duale rollen kunnen houden, wat de positie van de raad meer afstand plaatst. Dat vraagt alertheid van het college.*
-

INTERVIEW GRIFFIER 3

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota?
Prima werkbaar als basis. Zo wordt die ook gebruikt
  - Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing aan het houden van grip op verbonden partijen?
Op zich wel, maar vraagt ook goede coördinatie binnen de gemeentelijke organisatie
  - Wat hebben de actoren naar jouw mening nodig om meer grip te hebben op verbonden partijen?
Betere regionale afstemming tussen raden. Wellicht zou dat kunnen vooral bij de grotere organisaties. We hebben niet zo lang geleden de ervaring gehad dat, ik meen bij de belastingsamenwerking, dat we door de samenwerking als het ware uit elkaar werden gespeeld, met de opmerking "maar de meerderheid heeft al ingestemd". Later bleek, toen wij onze opmerking met anderen deelden, ook die gemeenten (achteraf) aangaven dat zij die opmerking deelden (betreft in deze kwestie een "zal" versus "kan" bepaling.
  - En hoe kan de nota daarbij helpen?
-

wellicht kan gedacht worden een aparte nota of handreiking inzake werkwijze procesafspraken college, raad regio worden opgesteld

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?
*evaluatie,
procesafspraken
uittredingsmogelijkheden (zeker als het om een nieuwe samenwerking gaat. Voorkomen moet worden dat je je als gemeente, na enige tijd merkt dat het gedachte effect en meerwaarde toch niet zo werkt.*
- Wat vind je belangrijke spelregels bij het aangaan / verlaten van een vp?
*overgangsbepaling
onderbouwing motivatie van uittreden*

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Worden er in jouw raad actief vragen gesteld over VP? Waarom wel / niet?
ja die worden wel gesteld, maar er is ook vaak miscommunicatie daarover, als er politiek gezien iets opdoet. Belangrijk is dat we goed waarom we de samenwerking zijn aangegaan, wat is het doel etc. Feitelijk onze (jaarlijkse) factsheet, jaarlijks steeds wordt geëvalueerd en aangegeven of er wijzigingen aanpassingen nodig zijn in het "Waarom" en zijn de veranderingen geweest in het takenveld.
- Op wat voor manieren vind je dat de raad geïnformeerd moet worden over VP?
Zo veel mogelijk via hoofdlijnen, factsheets en dan specifiek over hetgeen waar de raad over gaat. Daarnaast, waarop kan de raad het college controleren / aangesproken mbt de rol die het college, als uitvoeringsorgaan van de raad binnen de regeling uitvoert. Belangrijk input voor raadslede zijn feiten, cijfers en goede inzichten in maatschappelijk effecten en de gemaakte afspraken vanuit de meegegeven richtlijnen.
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
mij onbekend

- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?

wij hebben een vaste jaarlijkse vergadering in verband met jaarrekening en begroting. Daarin wordt gebruik gemaakt, en dat werkt, van factsheets per verbonden partij. Dat wordt steeds beter. Daarnaast in beginsel twee keer per jaar, een (informerende) bijeenkomst over samenwerkingsverbanden. Dit los van sommige individuele bijeenkomsten over een specifieke kwestie van een samenwerking. Die 2 x per jaar is iets wat nog niet echt lekker loopt.

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- *Ik ken per GR de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar persoonlijk moet ik het opzoeken, maar is bij ons bekend*
- *Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren.*
- *Ik ben voorstander, maar dan wel met een set basisvragen waar zijn (met de ambtelijke dienst en poho) werken*
- *Waarom wel / niet?*
- *Betrokkenheid, ook verbinding zoeken met (buur)gemeenten binnen de regio. Ook om de kwaliteit van het raadswerk van de totale raad te verbeteren*
- *Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?*
- *wellicht kan gedacht worden een aparte nota of handreiking inzake werkwijze procesafspraken college, raad regio worden opgesteld (zoals bij vraag 1 aangegeven)*

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- *Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen? in beginsel wel, alleen intern binnen de gemeente mag nog wat scherper gestuurd worden op het belang ervan. Gaat wel steeds beter. De proces-sheet die de griffiers gebruiken bij regionale bijeenkomsten zou wellicht iets verder uitgeschreven in de nota opgenomen kunnen worden.*
- *Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de GR om met de richtlijnen? Eerlijk gezegd heb ik daar géén mening over. Wel zijn sommige VP's wel erg eigenzinnig in de verwerking en de communicatie daaromtrent*
- *Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)? op zich prima*
- *Mogelijke verbeteringen? (zie bij eerste puntje)*

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting voor de raad voldoende inzicht in de financiën en de activiteiten van de GR om de kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?
- Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?

In algemeenheid werkt het wel, wel belangrijk dat de samenwerking met de ambtelijke organisatie goed verloopt (en ook de ambtelijke afstemming tussen de gemeenten). Aandachtspunt is wel de vroege zomervakantie. Echter tot nu toe steeds redelijk goed praktisch opgelost.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de GR'en meerjarenbeleidsplannen?
- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de GR'en te kunnen evalueren?
- Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?

Ik heb hier inhoudelijk te weinig beeld. Hopelijk komt dit uit de evaluatie van de adjudanten beter naar voren.

Overige opmerkingen?

Wat zou je nog willen toevoegen over de nota?

Ik denk dat het een goede nota is.

Naar mijn persoonlijke ervaring is het wel een nota die vooral in leven blijft en nageleefd wordt en de aandacht heeft van de griffiers. Zou er voor willen pleiten dat het wat breder gedragen wordt als gemeentelijke driehoek. Dit kan ook al door meer verbinding te organiseren met de ambtelijke organisaties via de adjudanten. Echter dat zal per gemeente anders zijn.

De afgelopen 5 jaar zijn er zeker in dit proces goede stappen gezet.

INTERVIEW GRIFFIER 4

ALGEMENE VRAGEN:

- *Algemeen oordeel over de nota?*
Ik vond en vind het nog steeds een prima nota
- *Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturing aan het houden van grip op verbonden partijen?*
Volgens mij zeer zeker, mits men deze maar goed toepast.
- *Wat hebben de actoren naar jouw mening nodig om meer grip te hebben op verbonden partijen?*
In de eerste plaats ben en blij ik van mening dat het afsprakenkader een plek behoort te krijgen in de regelingen zelf. Daarmee dwing je het nakomen van afspraken beter af. Verder zouden raden en raadsleden gewoon meer tijd en aandacht aan dit onderwerp moeten besteden. Dat kan door het werk te verdelen en er op te vertrouwen dat adoptanten ook los van politieke inzichten in staat zijn neutraal te rapporteren

En hoe kan de nota daarbij helpen?

De nota kan daar niet bij helpen. Het is een zaak van gebruik maken van de bestaande instrumenten.

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?
- Wat vind je belangrijke spelregels bij het aangaan / verlaten van een vp?

Geen oordeel, alles staat in de GR zelf en in de spelregels.

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- *Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?*
het is primair aan de vertegenwoordiging in het AB om er voor te zorgen dat de raad wordt geïnformeerd. Als dit niet voldoende gebeurt is het primair aan de raad om het betreffende bestuurslid daar op te wijzen.
- *Worden er in jouw raad actief vragen gesteld over VP? Waarom wel / niet?*

Zelden. Alleen als er iets gebeurt waar raadsleden op worden aangesproken, bijvoorbeeld als de Veiligheidsregio een voertuig wil verplaatsen in het kader van het spreidings- en dekkingsplan, of als de Omgevingsdienst te streng, dan wel niet streng genoeg handhaaft.

- *Op wat voor manieren vind je dat de raad geïnformeerd moet worden over VP?
Het kan het bestuur helpen als de betreffende verbonden partij met en periodieke nieuwsbrief de raden informeert, bijvoorbeeld naar aanleiding van een gehouden bestuursvergadering. Verder is het goed als een VP er voor zorgt dat de raden over de vergaderagenda's worden geïnformeerd. Dat kan bijvoorbeeld door het versturen van een link naar agenda met de stukken.*
- *Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
Dit heeft een aantal jaren geleden plaatsgevonden, maar het heeft niet echt gewerkt, omdat er onvoldoende op is gestuurd en omdat de raad er zelf evenmin op heeft geacteerd.*
- *VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?
In .... (gemeente) is het een vast agendapunt bij de commissievergaderingen. Het werkt enigszins, indien portefeuillehouders er door plaatsing van de bestuursagenda's aan worden herinnerd.'*

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- *Ik ken per GR de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar Binnen ..... (gemeente..... opm. AvA) zijn de portefeuillehouders is in de portefeuillevreiding meegenomen wie in welk bestuur acteert. Ook zijn de meeste contactambtenaren bij de griffie bekend.*
- *Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren.
Ik ben persoonlijk voorstander van het adoptiemodel.*
- *Waarom wel / niet?
Het zorgt voor een werkverdeling binnen de raad en zorgt er voor dat raadsleden zich enigszins verantwoordelijk voelen voor een verbonden partij. Het is wel zaak dat deze raadsleden onafhankelijk van het college de raad over actuele ontwikkelingen informeren. Adoptanten spelen vooral een rol bij het opstellen van de richtlijnen, de kaderbrieven, de begroting, de afwikkeling van zienswijzen en het toetsen van de jaarstukken.*
- *Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?
Deze vraag snap ik niet*

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- *Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
Ambtelijk verloopt dat volgens mij prima. Bestuurlijk krijgt dit onderdeel veel te weinig aandacht. De ..... (gemeente) raadsleden hebben niet in de gaten dat dit het moment is van kaderstelling. Het wordt gezien als het speeltje van ambtenaren. Hier zou een rol kunnen zitten van adoptanten die samen met de contactambtenaar en de portefeuillehouder op zou kunnen trekken. Ik vind dat de richtlijnen apart behandeld moeten worden en niet in de begroting verstoep moeten worden. Dan krijgen ze helemaal geen aandacht.*
- *Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de GR om met de richtlijnen?
In zijn algemeenheid wijken verbonden partijen zelden niet onderbouwd van deze kaders af. Maar het zijn de portefeuillehouders die hier vooral op behoren te letten.*
- *Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)?
Het mag eerder. Ik neem aan dat de VP-en al eerder met hun begrotingskaders bezig zijn.*
- *Mogelijke verbeteringen?
Het is goed om bij de richtlijnen goed te kijken naar het type verbonden partij. Een Verbonden partij die voornamelijk personeelslasten kent, vraagt een andere benadering dan een VP die naar verhouding veel materiele kosten kent.*

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- *Bieden de jaarrekening en begroting voor de raad voldoende inzicht in de financiën en de activiteiten van de GR om de kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?
Voorop gesteld dat de jaarrekening in .... (gemeente) nauwelijks bestuurlijke aandacht krijgt. Dat zou met een adoptiesysteem verbeterd kunnen worden. De controlerende taak van de raad wordt amper vorm gegeven.
Verder is het zeer de vraag in hoeverre de raden zicht hebben op de financiën of de activiteiten van verbonden partijen.*
- *Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?
Die zijn prima*

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- *Maken de GR'en meerjarenbeleidsplannen?*
Alleen de Veiligheidsregio maakt een meerjarenbeleidsplan. Van anderen heb ik er nog nooit een gezien. Ik merk daarbij op dat de meeste VP-en ook 'slechts' uitvoeringskantoren zijn voor de colleges
- *Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?*
Het plan van de Veiligheidsregio is goed doortimmerd.
- *Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de GR'en te kunnen evalueren?*
Ja
- *Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?*
Nee, men doet dit eenvoudigweg niet.

Overige opmerkingen?

n.v.t.

INTERVIEW RAADSLID 1

- Algemeen oordeel over de nota?
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturen en het houden van grip op verbonden partijen (hierna ook: VP)?
- En hoe kan de nota daarbij helpen?

In het algemeen positief over de nota. In de uitvoering is de nota niet concreet genoeg. De nota zorgt er niet voor dat de raden voldoende informatie krijgen over wat de verbonden partijen doen.

De begroting geeft niet altijd genoeg informatie over financiën en wat een taak kost. De raad moet input geven aan de verbonden partijen op wat we willen dat ze doen, en waarop ze moeten bezuinigen. Omdat we onvoldoende weten wat ze doen, hebben we ook geen inzicht in de bezuinigingen.

Dit hangt ook af van de soort samenwerking en het product dat ze leveren.

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?

Veel zaken over het aangaan van een verbonden partij staan in de gemeenschappelijke regeling zelf. Dit is ook nodig om dat af te dwingen. In de gemeenschappelijke regeling moet staan hoe je omgaat met de uittreding uit een verbonden partij.

De kosten van uittreding moeten niet hoger zijn dan de kosten van deelname aan het project. De verdeelsleutel bij uittreding moet je regelen bij het begin van de samenwerking.

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Ben je als raadslid actief in vragen over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren wil je als raadslid geïnformeerd worden over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?

Het college is een tussenpost bij de te stellen vragen. Vragen worden niet rechtstreeks aan de verbonden partij gesteld. Altijd via de portefeuillehouder of adjudant of griffie.

VP zijn een vast agendapunt in deze raad. Dit werkt op zich wel. Ook daarnaast is er altijd de mogelijkheid om iets te vragen. De raad zou meer proactief mogen zijn. Als er geen vragen worden gesteld, kun je ook minder klagen over de informatievoorziening. De raad wil de kosten van de verbonden partij weten en wat ervoor geleverd wordt.

De VP maken ook nieuwsbrieven. Deze leest (-) niet vaak; alleen koppensnellen, omwille van de tijd.

Er worden ook bijeenkomsten georganiseerd. Soms iets te veel (-) zou de meetings graag concreter zien. Raadsleden hebben weinig tijd. Hoe concreet de bijeenkomst is, hangt ook af van de voorbereiding met de portefeuillehouder. De informatie is soms teveel promotie.

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ken per VP de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een VP adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

De gemeente van (-) kent een adoptiestelsel. Dat bevat goed. (-) is ook voor het verdelen van de lasten met andere gemeentes. Controle en kaderstelling blijft echter altijd een lokale taak.

Als de raden onderling taken verdelen; geen probleem.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
- Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de VP om met de richtlijnen?
- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wet gemeenschappelijke regelingen)?
- Mogelijke verbeteringen?

(-) kent geen ander systeem dan dit en is tevreden met de termijnen. Graag de nota op dit onderdeel zo houden. Hoe verbonden partijen omgaan met de richtlijnen? Dat is moeilijk te beantwoorden. Over het algemeen wordt goed geluisterd. Maar het blijft zo dat er wordt samengewerkt, dus lokale wensen kun je niet altijd doorvoeren. Sommige verbonden partijen interpreteren de richtlijnen wel

vrij; dan wordt bijvoorbeeld in één jaar wel een begrotingsdoelstelling gehaald omdat dit naar volgende jaren wordt doorgeschoven. De verbonden partijen zouden dan ook meer naar de intentie achter de richtlijn moeten kijken.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de VP om je kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?
- Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?

De jaarrekening en begroting bieden vaak onvoldoende inzicht. Er moet vaak worden gevraagd om nadere onderbouwing van taken.

Werkplein en WVS doen dit wel goed. De inzichtelijkheid ligt niet altijd aan de concreetheid van de taak van de verbonden partij.

De termijnen zijn goed. Deze spelregel graag zou houden.

Verbonden partijen zouden zich wel meer bewust mogen zijn van de transparantie en de kosten van de uitvoering van hun taken.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de VP'en meerjarenbeleidsplannen?
- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de VP'en te kunnen evalueren?
- Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?

Meerjarenbeleidsplannen zijn erg abstract en worden ook niet vaak gemaakt. In de meerjarenbeleidsplannen mist een duidelijk beeld van de huidige en de gewenste situatie. Er zouden duidelijke indicatoren in moeten worden opgenomen. Sommige verbonden partijen willen meer oppakken dan ze nu doen. Dan moeten raden ook duidelijk maken wat we verwachten wat ze doen.

Evaluatie van verbonden partijen gebeurt nu te weinig / niet. Je kan alleen evalueren als de doelen wel / niet zijn behaald. Daarom moeten verbonden partijen continu onder de loep worden genomen.

Overige opmerkingen? -

NAAM: DEELNAME FRACTIEBERAAD VIA TEAMS. GESPROKEN MET 6 RAADSLEDEN;

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota?
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturen en het houden van grip op verbonden partijen (hierna ook: VP)?
- En hoe kan de nota daarbij helpen?

Verbonden partijen zijn een 3^e bestuurslaag. Rechtstreekse sturing blijft daarom lastig. Verbonden partijen communiceren alleen met wethouders, raadsleden wordt niet om hun mening gevraagd.

De nota kan wellicht helpen om meer grip te krijgen. Er zou in detail geregeld moeten worden wat verbonden partijen mogen doen.

De nota is een goede leidraad, maar te vrijblijvend.

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?

Een checklist is handig. Het is altijd goed vooraf te bedenken hoe om te gaan met lastige situaties in de toekomst. Zo is er ook beter concreet te controleren en niet alleen op hoofdlijnen. Het is van belang van te voren regels over uittreden vast te stellen om de rest van de gemeentes niet met financiële problemen op te zadelen.

Ook moet een prestatieafspraken worden opgenomen. Alleen zo kun je controleren of een VP wel bestaansrecht heeft. Als je niet weet wat ze doen, kan dat niet.

De communicatie over VP is niet goed (voorbeeld REWIN/SES). De raad is verantwoordelijk maar wordt niet op de hoogte gehouden. Informatieavonden zijn te veel een verkooppraatje voor bestaansrecht. Het doel is vaag.

Onduidelijk is hoeveel geld commissarissen vanuit de gemeente ontvangen.

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Ben je als raadslid actief in vragen over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren wil je als raadslid geïnformeerd worden over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?

De fractie zou graag een maand tevoren weten wat er in de raad komt. Als de info te laat komt, kun je je niet voorbereiden. Ook is de vraag in hoeverre je als individuele fractie echt invloed hebt, iets kan veranderen. Het college en de burgemeester doen te weinig mededelingen. De raad is zelf overigens ook niet echt actief. Dat komt omdat het onderwerp te complex is, de raad weet niet waar te beginnen.

Wat te doen?

Eerder informeren, zo wordt de raad beter meegenomen in het proces; vaker en beter communiceren. Niet te veel op details informeren, maar over het al dan niet behalen van helder (SMART) te stellen doelen.

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ken per VP de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een VP adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

Er is een raadsledenwerkgroep VP, met 1 lid per fractie. Maar er zijn 19 GR'en. Dat is dus veel om te behappen. Controle zou op hoofdlijnen moeten zijn, op prestatieafspraken, die de raad in een dashboard zou moeten kunnen monitoren. Als een VP uit de begroting loopt, weet de raad niet waarom en of dit noodzakelijk is om de doelstelling van de VP te halen.

Raadsleden die een VP adopteren is een goed idee, mits binnen de eigen gemeente. Bij iedere gemeente spelen namelijk andere belangen.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
- Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de VP om met de richtlijnen?

- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wet gemeenschappelijke regelingen)?
- Mogelijke verbeteringen?

Om een goed begrip te krijgen, is het nodig om de stukken van het vorige jaar er ook bij te pakken. Dat is te complex. Wethouders zouden moeten aangeven wat in de voorgaande jaren is afgesproken, zodat de raad dat kan controleren. Graag een samenvatting van de prestatieafspraken per jaar. Niet op detail.

Een goed voorbeeld is het Werkplein. Daar wordt wel inzichtelijk en helder gerapporteerd. Maar dat komt ook omdat het onderwerp, doel en beleid helder zijn.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de VP om je kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?
- Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?

Er is onvoldoende inzicht. Om alles te kunnen bestuderen zou het fijn zijn als de begrotingen zouden worden gespreid.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de VP'en meerjarenbeleidsplannen?
- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de VP'en te kunnen evalueren?
- Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?

Nog nooit een meerjarenbeleidsplan gezien. Het lijkt een goed idee. De VP moeten zich daar dan aan houden en dat valt dan ook te controleren.

Evalueren gebeurt nu niet. Heeft wel zin. De raad is verantwoordelijk, dus evalueren moet wel gebeuren. Tot nu toe wordt door VP geen inzicht gegeven als vragen worden gesteld. Zo wil de fractie graag weten wat de bestuurders en directie verdienen.

Verder maakt de fractie zich zorgen over de pettenproblematiek bij de gemeente: eigenaarschap vs. Opdrachtgeverschap.

Er is een roep om meer transparantie bij de VP. Tot slot geeft de fractie aan een VP niet democratisch te vinden. De inwoners hebben geen stemrecht voor een VP.

Overige opmerkingen?

INTERVIEW RAADSLEDEN 8 EN 9

NAAM: 2 RAADSLEDEN (VERSCHILLENDE FRACTIES); AANGEDUID ALS RAADSLEDEN 8 EN 9

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota?
Goed
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturen en het houden van grip op verbonden partijen (hierna ook: VP)?
Ja

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?
Financiën, vorm van informatie aanleveren,

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
Is in ..... (gemeente; opm. AvA) goed
  - Ben je als raadslid actief in vragen over VP? Waarom wel / niet?
Ja
  - Op wat voor manieren wil je als raadslid geïnformeerd worden over VP?
Wordt meer dan voldoende gedaan in .... (Gemeente)
  - Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
Niet zo heel belangrijk maar alle VP moeten allemaal voldoen aan de regels
  - VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?
Ja
-

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ken per VP de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar
Ja
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een VP adopteren.
Raadsleden in vorm van rapporteurs prima
Gemeente die VP adopteren niet
- Waarom wel / niet?
Adopteren en een gemeente laten bepalen wat de mening is over de VP is niet goed, er kunnen verschillende belangen per gemeente zijn.
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?
Ja zou wenselijk met raadsleden van verschillende gemeente te overleggen over de zienswijze, maar komt niet van de grond. (is al jaren geprobeerd)
Goed zou zijn als alle gemeenten met rapporteurs gaan werken en dan deze rapporteurs van verschillende gemeenten in overleg met elkaar kunnen gaan. Begin bv alleen met de D6

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
Ja het is ook gevolg van wat de rapporteurs rapporteren
- Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de VP om met de richtlijnen?
Nee niet altijd, soms worden richtlijnen opzij gezet omdat er geen meerderheid voor is. Het gaat redelijk goed als het in West-Brabant is maar de grotere en wettelijke VP dan stuk minder goed.
- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wet gemeenschappelijke regelingen)?
Ja
- Mogelijke verbeteringen?
Geen

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de VP om je kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?
Nee, vaak wordt niet duidelijk in de cijfers wat de reserves zijn, en wat ze extra willen of niet. Dan zijn er wel mogelijkheden om extra vragen te stellen. Sommige kaderbrieven zijn heel lang en omslachtig en komen niet tot de kernpunten. De kaderbrieven zijn max 4 a4tjes zou voldoende moeten zijn.
- Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?
Ja, kan niet anders met de strakke planning.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de VP'en meerjarenbeleidsplannen?
Nee nog niet gezien, maar bv meerjarenplan zou goed zijn. Met op z'n minst: de doelen, wat doen ervoor en wat kost het. Dit hoeft geen boekwerk te zijn, maar enkele a4 tjes.
- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
Nog niet gezien
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de VP'en te kunnen evalueren?
Er is nog geen evaluatie geweest, nog geen ervaring mee.
- Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?
Nog geen ervaring mee.

Evaluatie:

Indicatoren misschien opnemen over resultaten.

Op dit onderwerp zou een verbeterslag kunnen zijn in de uitvoering!!

Overige opmerkingen?

Wat zou je nog willen toevoegen over de nota?

Eventuele toevoegingen nieuw wet WGR. (kan/moet dit?) Later misschien als de wet aangenomen wordt, dan kijken hoe we dan de regels in de nota VP kunnen opnemen.

INTERVIEW RAADSLID 10

NAAM: RAADSLID 10

ALGEMENE VRAGEN:

- *Algemeen oordeel over de nota?*
- *Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturen en het houden van grip op verbonden partijen (hierna ook: VP)?*
- *En hoe kan de nota daarbij helpen?*

Positief. Geeft aan dat raadsleden te veel op details ingaan en niet op het algemene beleid

Ja, mits de raadsleden er van zijn doordrongen dat deze methode ze helpt de diepte in te gaan op het beleid

De nota kan helpen door hieraan vervolgacties en afspraken te koppelen. De nota is een pragmatische invulling en laat zien wat het kan opleveren met rapporteurs aan de slag te gaan. Deze rapporteurs per gemeente zouden bij regionale beleidsnotities elkaar ook moeten weten te vinden om te komen tot eenduidige zienswijzen. Maar dan moet wel iedereen dezelfde informatie krijgen (blz 9 nota tweede bullit).

Rapporteurs levert juist oplossingen voor probleem tijdgebrek bij raadsleden. Dit moet nog doorbroken worden.

Spelregel 1   Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.

VRAGEN:

- *Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?*

Reden van de samenwerking

Doel en resultaat van de samenwerking

Hoe en wanneer wordt bijgesteld, dus niet alleen financieel maar ook beleidsinhoudelijk en hoe wordt de raad er bij betrokken. Nu veelal collegeregelingen waar raad weinig tot geen invloed op heeft

Uittreding onder welke voorwaarden financieel en inhoudelijk

Spelregel 2   Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde)

nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
  - Ben je als raadslid actief in vragen over VP? Waarom wel / niet?
  - Op wat voor manieren wil je als raadslid geïnformeerd worden over VP?
  - Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
  - VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?
-
- *Te weinig gerelateerd aan eerdere stukken. Uit het onderzoek bleek duidelijk dat vooraf de kaders door de colleges waren gesteld en te weinig vanuit de raden en daarna verdwenen ze uit het zicht en werd gerapporteerd wat er op dat moment lag, maar niet getoetst aan eerdere kaders*
  - *Te weinig. Kost veel tijd om je echt er goed in te verdiepen. Zou liever zien dat rapporteurs vroegtijdig, mede op basis van deskundigheid van de ambtenaren die een zienswijze voorbereiden, bij betrokken wordt. Rapporteurs worden dan ook deskundiger en wethouders/ bestuurders hebben hier baat bij. Nu ervaren bestuurders het nog als lastig, waar bemoeit men zich mee?*
  - *Vanuit rapporteurs, zo mogelijk met alle gemeenten binnen een vp afgestemd. Eenduidige zienswijze van alle gemeenten betekent dat men/AB en DB van een VP hier niet aan voorbij kan gaan*
  - *Veelal vastgelegd in de nota verbonden partijen, maar zou minimaal één keer pr vier jaar ge herijkt moeten worden door de raad en niet voorleggen aan de raad maar door de raad.*
  - *Dat kennen we maar er komt weinig uit. Misschien als er rapporteurs zijn per VP?*

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ken per VP de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar
  - Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een VP adopteren.
  - Waarom wel / niet?
  - Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?
-
- *Nee, zeker niet de contactambtenaar*
  - *Welvoorstander van raadsleden per gemeente rapporteurs aanwijzen/adoptereren en dan met elkaar fysiek overlagen voeren en afstemmen op inhoud, niet op politiek. Dat gebeurt in de raden op basis van objectieve informatie van de rapporteurs. Doordat de rapporteurs van de diverse gemeenten elkaar kennen en samen e.e.a opstellen neemt de inhoudelijke kwaliteit toe*

- nu nog niet

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- *Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?*
  - *Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de VP om met de richtlijnen?*
  - *Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wet gemeenschappelijke regelingen)?*
  - *Mogelijke verbeteringen?*
-
- *Nee, te weinig bij betrokken. Te veel zaak van griffiers geworden*
  - *In Zuid-Holland Zuid zijn de directiesecretarissen van de drie grote GR-en bij het proces betrokken en daar zie je effect binnen de GR-en en opvolgen van de aanbevelingen waar ze zelf bij betrokken zijn. Dat heb ik in westelijk Noord-Brabant niet kunnen onderkennen. De app via Notubizz om te delen kost extra inspanning in plaats van ene hulplijn en wordt volgend mij niet echt gebruik van gemaakt*
  - *Is een begin. Met rapporteurs kan er meer inhoud aan worden gegeven*
  - *In vorige antwoorden al enkele genoemd*

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- *Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de VP om je kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?*
  - *Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?*
-
- *Nee, kost veel tijd om een en ander te doorgronden. Is teveel financieel gericht en te weinig beleidsevaluerend. Als er rapporteurs zijn goed geborgd en ondersteund kost het minder tijd voor de raadsleden individueel en kan meer opleveren. Zeker als er verbinding is met de raadsleden/rapporteurs van de andere gemeenten*

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met

de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- *Maken de VP'en meerjarenbeleidsplannen?*
  - *Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?*
  - *Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de VP'en te kunnen evalueren?*
  - *Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?*
-
- *De een wel de ander minder of minder bekend bij de raad*
  - *Geen idee, zo goed kijk ik er niet naar, zeker niet beleidsinhoudelijk. Daar ontbreekt de tijd voor als eenmansfractie. Je neemt ze globaal door en vanuit ervaring, kennis en kunde valt vaak je oog ergens op en dan sla je ook vaak nog de spijker op z'n kop. Dan vraag je je wel af als je er als rapporteur doorheen zou gaan wat je dan niet allemaal tegen kunt komen en is de kwaliteit dan wel zo goed?*
  - *Wellicht, geen idee. Zie antwoord hierboven. Wel zorg om*
  - *De Duisenbergmethode heeft ons geleerd dat we dat niet kunnen zijn*

Overige opmerkingen?

Wil je je antwoorden op deze vragenlijst toelichten in een interview?

Ja, omdat dit wellicht voor de onderzoeker verhelderend kan zijn

---

INTERVIEW RAADSLID 11

ALGEMENE VRAGEN:

- *Algemeen oordeel over de nota?*
- *Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturen en het houden van grip op verbonden partijen (hierna ook: VP)?*
- *En hoe kan de nota daarbij helpen?*

(--) *start met een aantal opmerkingen vooraf:*

1. *Elke GR is anders qua aard en opzet. Het is een groot onderwerp. Met deze verschillen moet in de evaluatie rekening worden gehouden.*
2. *Bij elke GR moet je de context neerzetten. 'Wat was het probleem ook al weer?' en 'Gelden de overwegingen die tot de GR hebben geleid nog?'*
3. *Bij GR'en ontstaat per definitie een 'democratisch gat', vooral als er een keus is om zaken lokaal of via een VP te regelen.*

Spelregel 1   Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?

Elke VP is voor zichzelf 'het centrum van de wereld'. Raden ontvangen een stapel papier die niet doorheen te komen is. De vraag is of taken niet dubbel uitgevoerd worden. Wat doen VHR, OMWB, politie en gemeenten en zitten hier dubbelingen in? Zowel beleid als operationele werkzaamheden zouden integraler moeten worden opgepakt.

Synergiekansen moeten beter worden benut. We moeten afstemmen wie voor wat is en geen zaken dubbel doen. Bijvoorbeeld de invoering van de OLO (omgevingsloket online; opm. AvA). Dit wordt dwingend voorgeschreven en moet effect hebben op de bedrijfsvoering van de gemeente en de VP. Maar hoe gaat de VP daarmee om?

Spelregel 2   Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Ben je als raadslid actief in vragen over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren wil je als raadslid geïnformeerd worden over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?

GR'en zouden op dezelfde wijze integraal ter verantwoording moeten kunnen worden geroepen als wanneer het om interne werkzaamheden zou gaan. En het gehele college zou integraal ter verantwoording moeten worden geroepen in plaats van één wethouder.

Spelregel 3   Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ken per VP de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een VP adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

(-) heeft niet zo'n gevoel bij een adoptiestelsel. Als de reden om dit in te voeren de 'pakken papier' zijn, dan moeten die weg. Een adoptiestelsel moet geen symptoombestrijding zijn. Je moet dan de oorzaak aanpakken.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
- Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de VP om met de richtlijnen?
- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wet gemeenschappelijke regelingen)?
- Mogelijke verbeteringen?

De P&C kant van het verhaal loopt wel goed. Al zijn de modellen en de P&C cyclus soms niet op elkaar afgestemd. Hier dient harmonisatie plaats te vinden.

De agenda's van de gemeenten en de VP moeten meer op elkaar worden afgestemd.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de VP om je kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?
- Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?

Idem als antwoord bij spelregel 4.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maken de VP'en meerjarenbeleidsplannen?
- Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de VP'en te kunnen evalueren?

- *Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?*

De spelregels gaan niet in op het effect dat een GR sorteert. Hoe effectief is de GR? Welk resultaat wordt behaald? En hoe verhouden de kosten zich in de regio West-Brabant tot de kosten in andere regio's?

De spelregels moeten wel blijven, de praktijk zal hun meerwaarde uitwijzen.

Overige opmerkingen?

Er moet veel meer aan de voorkant worden afgestemd over nut, noodzaak en resultaat van GR'en. De spelregels zijn goedbedoeld, maar het systeem is nodeloos ingewikkeld gemaakt.

INTERVIEW RAADSLID 12

ALGEMENE VRAGEN:

- *Algemeen oordeel over de nota?*
- *Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturen en het houden van grip op verbonden partijen (hierna ook: VP)?*
- *En hoe kan de nota daarbij helpen?*

(-) is nieuw in de raad sinds 2018. VP zijn dan ook een relatief onbekend gegeven.

De huidige wijze waarop ermee wordt omgegaan strijkt (-) echter wel tegen de haren in. Het is veel te veel door getallen gedomineerd. (-) zou liever beleidsmatig met het onderwerp omgaan. Zaken kosten geld, maar wat krijg ik daarvoor?

De discussie over VP gaat het nu alleen over geld. (-) probeert een nieuwe vorm te vinden. Dit gaat niet met alle VP'en. Sommigen zijn verplicht. De contacten met sommigen lopen heel goed. (-) noemt Werkplein, OMWB, RWB en GGD als goede voorbeelden. Dit zit 'm met name in de contactpersoon.

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.

VRAGEN:

- *Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?*

Een checklist kan handig zijn. Het is wel lastig om inhoud te geven aan een dergelijke tool.

Sowieso moet je van te voren bedenken wat je wil regelen. Denk goed na over de bevoegdheden die je uit handen geeft.

Maar nog belangrijker zijn regels over uittreden. Ontvlechten kost geld.

De ene GR is lastiger te sturen dan de andere. Dat hangt af van de taken van de GR.

Een checklist zou een hulpmiddel moeten zijn, niet in beton gegoten.

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Ben je als raadslid actief in vragen over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren wil je als raadslid geïnformeerd worden over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?

De informatievoorziening kan verbeterd worden. De raad heeft weinig interesse in VP. Het staat op de agenda en de portefeuillehouder informeert. Deze gang van zaken doet de VP tekort.

Een buddy-principe zou kunnen helpen. Bedoeld wordt een vast aanspreekpunt binnen de VP en in de raad voor een VP. Maximaal twee raadsleden per VP kunnen dan één VP intensiever bekijken.

Samenwerken met andere gemeentes gaat niet werken, omdat de belangen anders liggen. De VP doet voor iedere gemeente iets anders. Vergelijk grote vs. kleine gemeenten, veel vs. weinig industrie etc. Dat is lastig samenwerken.

Vragen stellen aan een VP is lastig. Raadsleden benaderen VP niet rechtstreeks, dat gaat via de adjudanten en via de portefeuillehouder.

Regionale bijeenkomsten van VP'en worden slecht bezocht. Tijdens een recente bijeenkomst was niemand van de raad van .... (gemeente; opm. AvA) aanwezig. Welke verwachtingen worden dan waargemaakt?

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ken per VP de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een VP adopteren.

- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

Het zou een goed idee zijn om in De6 verband beter af te stemmen. Je kunt elkaar dan triggeren als er iets opvalt. Dat gaat minder ver dan uitbesteden aan een groep raadsleden. Afstemmen kan afhankelijk van het onderwerp meer of minder intensief. Bij technische, uitvoeringsgerichte GR'en als de BWB is dit eenvoudiger. Bij beleidsmatige GR'en niet.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- *Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?*
- *Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de VP om met de richtlijnen?*
- *Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wet gemeenschappelijke regelingen)?*
- *Mogelijke verbeteringen?*

De procesmatige termijnen in de nota zijn netjes. Dit is een standaardproces.

De kadernota is een heel belangrijk stuk voor de planning. De nadruk zou meer op de kadernota moeten liggen. Beleidsmatige kaders zijn belangrijker dan alleen focussen op budgetten. Daarbij moet je wel letten op het onderscheid tussen wettelijke en niet-wettelijke taken.

(-) is wel benieuwd naar tussenrapportages. Welke resultaten behaalt een GR?

Dus graag meer focus op beleid i.p.v. op financiën. Getallen zijn gemakkelijker, maar het gaat over wat je wil bereiken!

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- *Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de VP om je kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?*
- *Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?*

Ook dit moet je regelen; het is een standaardproces.

De stukken komen soms wel laat, waardoor ze slecht kunnen worden beoordeeld.

De procedure omtrent de zienswijzen kent (-) slechts vluchtig. De het college bereid de zienswijze voor en levert deze in bij de raad. De raad stelt ze vast en zo worden ze doorgegeven naar de VP. De vraag is wat de VP ermee doet. (-) zou graag meer terugkoppeling op de zienswijzen ontvangen. Dan kan er een inhoudelijk gesprek worden gevoerd.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- *Maken de VP'en meerjarenbeleidsplannen?*
- *Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?*
- *Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de VP'en te kunnen evalueren?*
- *Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?*

(-) heeft nog geen enkel meerjarenbeleidsplan gezien. Ze zijn wel nodig! De kadernota is de jaarlijkse uitwerking van meerjarenbeleidsplannen.

Je zou met een aantal raadsleden op een rijtje kunnen zetten wat een VP wel / niet moet doen. Hierbij moet je rekening houden met het type VP en het kader dat daarvoor geldt. En met het onderscheid tussen wettelijke en niet-wettelijke taken.

Het is geen goed idee om de meerjarenbeleidsplannen parallel aan de raadsperiode te laten lopen. Zo krijg je als raadslid alles in één keer. Bij de start weet je nog te weinig om er iets mee te kunnen. Het is beter de onderwerpen te verdelen. Oude raden regeren sowieso altijd over hun graf heen, dus dat is geen argument. Het is onheus naar de VP toe om de meerjarenbeleidsplannen niet de aandacht te geven die ze nodig hebben.

Evaluatie zou bij elke kadernota plaats moeten vinden. Niet één keer per 4 jaar. Het is belang er kort op te zitten. Wat is er bereikt, wat niet, en wat moet erbij of eraf qua taken? Evaluatie op een langere termijn heeft geen meerwaarde.

Overige opmerkingen?

Dit is een gelegenheid om aan te geven wat de raden willen met VP. Hopelijk pakken raden deze mogelijkheid aan.

ALGEMENE VRAGEN:

- *Algemeen oordeel over de nota?*
- *Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturen en het houden van grip op verbonden partijen (hierna ook: VP)?*
- *En hoe kan de nota daarbij helpen?*

Inhoudelijk is de nota prima; niks mis mee.

Maar de nota is el erg technisch bestuurlijk opgesteld en slecht leesbaar. De meeste raadsleden kunnen er weinig mee. Het zou goed zijn de nota tekstueel te herzien of een aparte versie voor raadsleden te maken.

Ook is het aan te raden een apart sjabloon te maken met data. Zoals wanneer de stukken van een GR gepubliceerd zijn en over welk jaar ze dan gaan, gekoppeld aan de behandeldata in de raadsyclus. Zo wordt het een stuk duidelijker.

Raadsleden komen nu vooral aan bod als financiële consequenties worden behandeld. Zienswijzen gaan via de portefeuillehouder via het college naar de raad en worden altijd overgenomen. In hoeverre is dit dualisme? De inhoud verwatert omdat het onderwerp zo procedureel wordt aangepakt.

Verder, de nota is een integraal stuk. Maar er zijn heel veel verschillende verbonden partijen, zowel qua taken als qua karakter.

De controlerende taak is moeilijk voor raadsleden. Maar 10% van de gemeentebegroting gaat naar VP. Daarom zou het onderwerp meer aandacht mogen hebben.

Wanneer wordt stilgestaan bij de doelstelling waarvoor VP in het leven zijn geroepen? Evaluatie mag wel wat intensiever plaatsvinden. In .... (gemeente; opm. AvA) zijn er 28 regelingen waar de gemeente aan deelneemt. Er wordt nooit gesproken over in hoeverre die hun doel bereiken. De inhoud komt niet goed aan bod.

Verder hebben portefeuillehouders een dubbelrol in bestuur van VP + in gemeente. Zij zijn klant en leverancier tegelijk. Dat is moeilijk te combineren.

Spelregel 1   Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?

Een checklist lijkt een prima plan, maar is lastig uit te voeren. De VP zijn te verschillend. Vooraf regelen wat je zou moeten opnemen is daarom moeilijk.

Het gaat erom dat raadsleden een VP kunnen controleren.

Spelregel 2 Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Ben je als raadslid actief in vragen over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren wil je als raadslid geïnformeerd worden over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?

De informatie is goed, maar de vraag is of de informatie landt... Deels ligt dat bij de raadsleden zelf. Hoe belangrijk vind je VP als raadslid? Vooral voor lokale partijen is het te ingewikkeld.

In ... (gemeente) staan VP op de agenda van de auditcommissie. Het blijft een beetje eenrichtingsverkeer. Hoe is het op gang te krijgen? (-) verwijst naar het systeem in de Drechtsteden, waar een soort tussenlaag is gecreëerd, waarin samenwerkende raadsleden een VP samen bekijken.

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ken per VP de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een VP adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

De nota hoeft niet veel te veranderen. Het gaat meer om het functioneren van de raden dat zou moeten veranderen. Raadsleden zijn teveel bezig met uitvoering in plaats van met controleren en kaderstellen.

(-) is voor een adoptiestelsel. Gemeenten zouden zoveel mogelijk met één mond richting VP moeten spreken. Dat kan alleen als er samenwerking is, ook tussen gemeenten.

(-) wijst op belang van informatie op financieel vlak. Dat is namelijk waar een VP over gaat; over efficiency en kostenbesparing.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- *Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?*
- *Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de VP om met de richtlijnen?*
- *Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wet gemeenschappelijke regelingen)?*
- *Mogelijke verbeteringen?*

Wat in de nota staat klopt qua termijnen. Soms wel wat te abstract, bijvoorbeeld: 'de totstandkoming van de richtlijnen vindt plaats in onderlinge afstemming tussen deelnemers en in overleg met de verbonden partij.' Hoe gaat dat dan?

En bij nieuw beleid, hoe gaat dan dan? Ook hier is de nota onduidelijk. Je kunt alleen over beleid praten als het gehele plaatje, ook de financiële consequenties daarvan, kenbaar is.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- *Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de VP om je kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?*
- *Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?*

Akkoord met de data.

Maar maak het gemakkelijker om de stukken ten opzichte van elkaar te beoordelen.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- *Maken de VP'en meerjarenbeleidsplannen?*
- *Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?*
- *Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de VP'en te kunnen evalueren?*
- *Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?*

Evaluatie kan op verschillende manieren worden ingevuld. Technische regels hierover worden reeds in het BBV gegeven. De kern van het probleem is echter hoe de VP de politieke besluitvorming verwerkt.

Evaluatie is wel belangrijk omdat het nu lijkt of GR'en maar blijven doorlopen, zonder dat nut en noodzaak worden geëvalueerd.

Overige opmerkingen?

- Denk over een tussenlaag van raadsleden die gezamenlijk het onderwerp oppakt.
- Vanaf 2021 wordt toezicht op de jaarrekening een probleem. De beoordeling van de rechtmatigheid van de jaarrekening komt bij het college i.p.v. bij de accountant. Het college is afhankelijk van de accountant van de VP. Het college is ook deelnemer aan het bestuur en heeft dus een dubbelrol. (-) ziet hier een risico.
- En wat nu niet in de nota staat: gemeentes hebben vaak nog veel meer vormen van samenwerking en deelnemingen. Zoals stichtingen etc. Wat zijn hiervan de gevolgen en risico's?
- En wat is de rol van ambtenaren van een gemeente bij een GR? Zijn die gedetacheerd vanuit de moederorganisatie of in dienst bij de eigen entiteit? En wat is hun rechtspositie?
- Van wie is het vermogen van een VP? En hoe wordt daarmee omgegaan bij uittreding van partijen of het toelaten van nieuwe partijen? Dat is lastig.
- Versterking van de positie van de raden is nodig. (-) wijst hierbij ook op de aankomende wijziging van de Wgr, die hier deels aan tegemoetkomt.

INTERVIEW RAADSLID 14

ALGEMENE VRAGEN:

- Algemeen oordeel over de nota?
- Biedt de nota voldoende mogelijkheden voor het geven van sturen en het houden van grip op verbonden partijen (hierna ook: VP)?
- En hoe kan de nota daarbij helpen?

Het zou beter zijn om opdrachtgever – en eigenaarschap bij VP te splitsen. Dat scheelt veel discussie in de raad. De opdrachtgever van iets kan niet tevens eigenaar zijn. Dit brengt het college in een onmogelijke positie.

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

Bij het aangaan van een verbonden partij leggen de deelnemers nadrukkelijk vast hoe de informatievoorziening (frequentie, vorm en inhoud) dient te verlopen en welke evaluatiemomenten er zijn.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van een verbonden partij, respectievelijk uittreding uit een verbonden partij?

Bij de start van een GR moeten afspraken worden gemaakt zodat een GR weet waaraan ze moeten voldoen.

De exit moet goed worden geregeld. In principe ziet (-) elke GR als een 'tijdelijk samenwerkingsverband'. Men moet dus ook gemakkelijk weer uit elkaar kunnen als de vooraf gemaakte afspraken niet meer van kracht zijn. De eindigheid van de GR moet aan het begin worden meegenomen. Budgetteren zou voor 5 jaar per keer moeten gebeuren.

Spelregel 2   Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?
- Ben je als raadslid actief in vragen over VP? Waarom wel / niet?
- Op wat voor manieren wil je als raadslid geïnformeerd worden over VP?
- Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?
- VP als vast agendapunt in de raad. Kent je gemeente dit en werkt dit?

Per jaar zou moeten worden afgesproken wanneer welke info wordt overgelegd. Nu komt alles tegelijk en raakt de raad overbelast. Spreiding in tijd is nodig. Er zou sprake moeten zijn van een samenspel. De hele raad kijkt globaal en specialisten gaan de diepte in.

Rapportages zouden meer inhoudelijk van aard moeten zijn. Het aantonen van het nut van de GR moet een prominente plaats krijgen. Ook zou moeten worden vermeld wat de kosten zijn in geval van samenwerking en als dat niet het geval zijn.

Voor elke periode zou vooraf in plaats van achteraf legitimatie moeten worden gegeven. Dan is de evaluatie al ingebouwd. Hierbij kan de gemeente een externe accountant laten meekijken.

Door de wijze waarop informatievoorziening nu plaatsvindt ontbreken bestuurlijke vragen en gaat men teveel in op de uitvoering.

Bij elke rapportage zou een korte samenvatting moeten worden opgenomen waarin wordt aangegeven 'waartoe de GR op aarde is', wat de GR heeft gedaan en welke aanbevelingen kunnen worden meegenomen voor de toekomst.

Om met name nieuwe raadsleden 'op vlieghoogte' te brengen, zou eenmalig een informatiefilmpje over de GR moeten worden opgenomen + de FAQ aan deze GR. Deze filmpjes kunnen op het raadsinformatiesysteem worden geplaatst. Zo ben je minder tijd kwijt aan bijpraten.

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik ken per VP de verantwoordelijk portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een VP adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

Afstemming zou moeten gebeuren vanuit een 'eigenarenplatform', waarin raadsleden samen kijken hoe 'het bedrijf' (de VP) het doet. Dat kunnen raadsleden zijn uit meerdere gemeenten.

Als je een GR aangaat is dat voor een gemeenschappelijk belang. Lokale inbreng wordt dan per definitief minder belangrijk. Uitkomsten zijn altijd een compromis, daarvan moeten iedereen zich bewust zijn.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
- Ben je tevreden over de verwerking van de richtlijnen in de kaders? Hoe gaat de VP om met de richtlijnen?
- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wet gemeenschappelijke regelingen)?
- Mogelijke verbeteringen?

Iedereen doet zijn best, maar de timing zou beter moeten worden afgestemd op de jaarkalender van de raad. En ook tussen GR'en onderling.

Dit is een taak voor de samenwerkende raadsleden en portefeuillehouders.

Er zou een schema moeten worden gemaakt wanneer welke informatie wordt aangeleverd.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- *Bieden de jaarrekening en begroting voldoende inzicht in de financiën en activiteiten van de VP om je kaderstellende / controlerende taak te kunnen uitoefenen?*
- *Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?*

In principe kun je alles spreiden. Aparte deadlines per GR of zelfs per taakgebied van een GR verdienen aanbeveling. Zo is alles beter verdeeld in tijd.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- *Maken de VP'en meerjarenbeleidsplannen?*
- *Wat is de kwaliteit van de meerjarenbeleidsplannen?*
- *Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om de VP'en te kunnen evalueren?*
- *Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?*

Als je een VP aangaat voor 5 jaar, is evaluatie al gegeven. Evaluatie zou dan in een transparante standaardrapportage kunnen worden opgenomen.

Zo voldoe je ook gelijk aan de plicht om meerjarenbeleidsplannen te maken. Je gaat steeds de GR voor een periode van 5 jaar aan. In die periode geef je aan wat je gaat doen en kun je eenvoudig toetsen of dat ook is gebeurd. Is de GR profijtelijk? Dat toon je zo per periode aan en je geeft ook direct (eventueel) legitimatie voor een nieuwe periode.

Overige opmerkingen?

Algemeen oordeel over de nota?

- Hoe zou de grip van de aangesloten organisaties op de verbonden partijen eruit moeten zien?
- Meer of minder dan nu het geval is?
- En (hoe) kan de nota daarbij helpen?

Voorafgaand aan het interview heeft afstemming over de interviewvragen met meerdere bestuurders van de GR plaatsgevonden. De antwoorden zijn dus niet alleen van geïnterviewde, maar ook van de medebestuurders.

In zijn algemeenheid wordt opgemerkt dat de nota uitgaat van uniformiteit, terwijl daar geen sprake van is. Niet op niveau van schaalvergroting / kostenefficiency, maar ook niet qua input / output en op takenniveau.

De nota is veelal financieel-technisch ingestoken en mist een inhoudelijke component.

In de zienswijzenprocedure wordt soms door alle gemeenten dezelfde zienswijze ingediend. De wederkerigheid ontbreekt. Hoe is de dialoog over VP in het gemeentehuis georganiseerd? Niet alles zou via het college moeten lopen, de raad zou actiever moeten zijn.

De raad denkt vaak te generalistisch over bezuinigingen. Bezuinigen op het takenpakket heeft altijd gevolgen.

Samenwerking betekent dat compromissen moeten worden gesloten. Dat betekent dat een gemeente niet altijd gelijk zal krijgen.

Vanuit massa krijg je een agenda op tafel, dat is vaak de reden tot samenwerking, maar wat is de regionale agenda van een gemeente? Daarover zou het college met de raad in gesprek moeten gaan. (-) zou graag vanuit de colleges 3 onderwerpen krijgen waarover het gesprek zou moeten worden gevoerd. Waar gaat het echt om? En dan ook minder vrijblijvend.

Belangrijk bij 'grip' is om te waken voor schijnconstructies en overregulering. Het gaat meer over vertrouwen. Wat wil een gemeente bereiken? Er is een spanningsveld tussen eigenaarschap / opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap. Ook hier komt de vraag om wederkerigheid terug.

Spelregel 1 Afspraken tussen gemeenten en verbonden partijen (bij het aangaan van een verbonden partij)

BIJ HET AANGAAN VAN EEN VERBONDEN PARTIJ LEGGEN DE DEELNEMERS NADRUKKELIJK VAST HOE DE INFORMATIEVOORZIENING (FREQUENTIE, VORM EN INHOUD) DIENT TE VERLOPEN EN WELKE EVALUATIEMOMENTEN ER ZIJN.

VRAGEN:

- Welke onderwerpen zouden minimaal moeten worden vastgelegd bij het aangaan van respectievelijk het uittreden uit een verbonden partij?

Het aangaan van een GR wordt reeds in de Wgr goed geregeld. Daarom zijn de voorwaarden om een GR aan te gaan vaak een goed geformuleerd, technisch verhaal. Taken worden vanuit de gemeente aan de GR gemandateerd.

Het uittreden is echter minder goed georganiseerd. Als het voorkomt is het maatwerk, in combinatie met kennis en ervaringen die elders in het land zijn opgedaan.

Het is echter goed om al van te voren na te denken over hoe je omgaat met aangegane verplichtingen, de voorwaarden en de termijn voor de afbouw en hoe men om moet gaan met de kostenverdeling over de resterende partijen.

Spelregel 2   Informatievoorziening

Er dient een tijdige, juiste en volledige (actieve) informatiestroom op gang te worden gebracht, die het mogelijk maakt verantwoording af te leggen en die de raad in positie brengt om (gevraagde) nieuwe kaders te stellen. Zowel het college, de verbonden partij als de gemeenteraad zelf dienen hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

VRAGEN:

- *Mening over de informatievoorziening zoals die nu in de regeling staat?*
- *Ontvang je weleens vragen van raden? Zijn raden actief in het stellen van vragen over VP?*
- *Op wat voor manieren vind je dat de raad geïnformeerd moet worden over VP?*
- *Indeling in risicoprofielen? Vindt dit plaats en werkt dit?*

De opkomst van raadsleden bij informatiebijeenkomsten is summier. Als de dialoog meer vanuit de inhoud zou worden aangegaan, en niet alleen financieel -juridisch, zou de betrokkenheid wellicht steviger zijn.

Raadsleden zijn zich soms te weinig bewust van het feit dat ze ook zelf actief kunnen zijn. Informele contacten kunnen steviger en meer op inhoud.

Soms zijn dossiers te abstract en complex voor raden. Idee is om te informeren via 4 thema-café's per jaar, met informele gastsprekers.

Vragen van raden komen summier en altijd via adjudanten en portefeuillehouders. Dit is ook hoe de informatievoorziening primair hoort te verlopen.

Wethouders komen hierbij soms wel in een spanningsveld tussen eigenaarschap en gesprekspartner voor de raad.

Qua informatie vanuit de GR'en ligt er ook nog wel een taak.

Indeling in risicoprofielen zou vanuit een dialoog moeten plaatsvinden. Nu is de vraag hoe je aan een profiel komt? Hierbij hoort wederhoor en wederkerigheid, wederom.

Bij sommige raden vindt maar 1 of 2 keer per jaar een informatiemoment plaats. Raden worden uitgenodigd om ook zelf eens een GR uit te nodigen voor een gesprek.

Spelregel 3 Afstemming en aansturing

Gemeenten bundelen de krachten en dragen samen zorg voor integrale aansturing. Zowel ambtelijke als bestuurlijke voorbereiding gebeurt (deels) gezamenlijk met ruimte voor lokale aanvullingen, waarbij één gemeente per verbonden partij de leiding neemt.

VRAGEN:

- Ik heb regelmatig contact met de voor mijn verbonden partij verantwoordelijke portefeuillehouder en ambtelijk contactambtenaar
- Ik ben wel / geen voorstander van raadsleden / gemeenten die een GR adopteren.
- Waarom wel / niet?
- Is afstemming gericht op de wenselijke onderdelen?

Er is regelmatig contact met adjudanten en portefeuillehouders (minimaal 4x per jaar).

Hoe dat gaat verschilt per gemeente. Is de ambtenaar goed aangehaakt? De dialoog kan beter georganiseerd. Ambtenaren zijn vaak meer gericht op de lokale opgave. De ambtelijke capaciteit wordt ook daarop gericht. MT'en zouden meer het gesprek aan moeten gaan over werkverdeling en wat er regionaal gedaan wordt.

(-) is op zich een voorstander voor raadsadoptanten. Niet iedere gemeente doet dat. Dit zegt iets over de cultuur / vertrouwen binnen de raad. Terugkoppeling door adjudanten naar de eigen fractie en de rest van de raad is een taak van het raadslid zelf. Dus, als de doorvertaling en het draagvlak binnen de raad goed is, graag adoptanten.

Afstemming zou meer op inhoud en minder financieel-technisch van aard moeten zijn.

Spelregel 4 Kaderstelling

Jaarlijks in november sturen deelnemers van de verbonden partijen richtlijnen aan de verbonden partij waarop de beleidsmatige en financiële kaders gebaseerd dienen te worden. In deze kaders geeft de gemeenschappelijke regeling op hoofdlijnen de uitgangspunten voor de begroting aan.

VRAGEN:

- Ben je tevreden over het proces van het vaststellen van de richtlijnen?
- Ben je tevreden over de kwaliteit van de richtlijnen? Zijn deze goed te verwerken in de kaders? Hoe gaat jouw verbonden partij om met de richtlijnen?
- Tevreden over de termijn 1 februari voor de kaderbrieven (in afwijking van de Wgr)?
- Mogelijke verbeteringen?

Akkoord met het proces zoals dat nu is ingericht.

De periode tussen de ontwerpbegroting en het indienen van de zienswijzen is lang. Soms knelt de termijn voor het aanleveren.

Termijnen zijn sowieso lastig, omdat een GR altijd een jaar voor loopt. Daardoor moet vaak van de begroting worden afgeweken. Dit is soms onvermijdelijk omdat niet alles zo ver vooruit bekend is (inkomsten uit subsidies etc.).

Een generiek beleid voor alle GR'en werkt niet. Er zou meer maatwerk moeten zijn.

Spelregel 5 Begroting en jaarrekening

De ontwerpbegroting wordt uiterlijk 15 april door de verbonden partij naar de deelnemers gestuurd. De zienswijzen van de deelnemers dienen uiterlijk 1 juli door de verbonden partij te zijn ontvangen.

VRAGEN:

- Oefenen de raden n.a.v. de jaarrekening en begroting hun kaderstellende / controlerende taak voldoende uit?
- Ben je tevreden over de termijnen 15 april (toezenden ontwerpbegroting) en 1 juli (indienen zienswijzen)?

Voorstel om een tijdschema te maken. Ook bij deze spelregel merkt (-) op dat de dialoog meer op inhoud dan alleen op financieel-juridisch niveau gevoerd zou moeten worden.

De kritiek van raden op de begroting is soms moeilijk te plaatsen. Raad zegt dan dat er 'teveel uitgaven zijn', maar onderbouwt dit niet.

Spelregel 6 Meerjarenbeleidsplan en evaluatie

Vierjaarlijks is de verbonden partij verplicht om een meerjarenbeleidsplan op te stellen. Het meerjarenbeleidsplan, dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode wordt opgesteld, is samen met de jaarrekening de basis om de resultaten van de verbonden partij over een periode van vier jaar te evalueren.

VRAGEN:

- Maakt je verbonden partij een meerjarenbeleidsplan?
- Waarom wel /niet? Ervaringen?
- Geeft het meerjarenbeleidsplan een goed instrument om jouw verbonden partij te kunnen evalueren?
- Ben je tevreden over de wijze van evalueren en de momenten waarop dit plaatsvindt?

Deze GR maakt een meerjarenbeleidsplan, al heet het anders. Dit plan wordt 1 jaar voor het einde van de periode van 4 jaar geëvalueerd. Tussentijds vindt evaluatie plaats op taken.

De evaluatie van de uitvoerende taken loopt. Hieromtrent is een oordeel gevraagd door de colleges.